

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 287

50e jaargang

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

29 november 2007

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Resoluties, aanbevelingen en adviezen</i>	
	RESOLUTIES	
	Raad	
2007/C 287/01	Resolutie van de Raad van 16 november 2007 over een Europese agenda voor cultuur	1
	IV <i>Informatie</i>	
	INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	
	Commissie	
2007/C 287/02	Wisselkoersen van de euro	5
2007/C 287/03	Benoeming van de leden van het Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie voor het mandaat van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2009	6
	INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE LIDSTATEN	
2007/C 287/04	Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen ⁽¹⁾	8
2007/C 287/05	Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen ⁽¹⁾	10

NL

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA

2007/C 287/06	Mededeling van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA betreffende de behandeling van klachten door de Autoriteit op grond van de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst	12
---------------	--	----

V *Bekendmakingen*

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

Commissie

2007/C 287/07	Staatssteun — Duitsland — Staatssteun C 24/07 (ex NN 71/06) — Staatsteun ten gunste van Flughafen Lübeck GmbH en Ryanair — Uitnodiging opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ⁽¹⁾	27
2007/C 287/08	Staatssteun — Roemenië — Steunmaatregel van de staten C 40/07 (ex NN 48/07) — Privatisering van Mittal Steel Roman — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken ⁽¹⁾	29
2007/C 287/09	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.4910 — Motorola/Vertex Standard) ⁽¹⁾	38
2007/C 287/10	Steunmaatregelen van de staten — Verenigd Koninkrijk — Steunmaatregel C 42/04 (ex N 350/04) — Fiscale afschrijving voor de renovatie van bedrijfspanden ⁽¹⁾	39

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

RAAD

RESOLUTIE VAN DE RAAD

van 16 november 2007

over een Europese agenda voor cultuur

(2007/C 287/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

- (1) Herinnerend aan de doelstellingen die met name bij artikel 151 van het Verdrag voor de Europese Gemeenschap zijn vastgesteld.
- (2) Verwijzend naar de bepalingen van het Unesco-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.
- (3) Gezien de mededeling van de Commissie van 10 mei 2007 over een Europese agenda voor cultuur in het licht van de mondialisering ⁽¹⁾.
- (4) Herinnerend aan zijn conclusies van 24 mei 2007 over de bijdrage van de culturele en de creatieve sector aan de verwezenlijking van de doelstellingen van Lissabon ⁽²⁾.
- (5) Rekening houdend met de ervaring die met de planning en de uitvoering van de werkplannen 2002-2004 en 2005-2007 van de Raad ⁽³⁾ is opgedaan.
- (6) Rekening houdend met de resultaten van het eerste culturele forum voor Europa, dat op 26 en 27 september 2007 in Lissabon is gehouden.
- (7) In de overtuiging dat cultuur en haar specifieke kenmerken, met inbegrip van meertaligheid, kernelementen van het Europees integratieproces zijn die gebaseerd zijn op gemeenschappelijke waarden en een gemeenschappelijk erfgoed — een proces waarin de culturele verscheidenheid en de transversale rol van cultuur worden erkend, geëerbiedigd en bevorderd.
- (8) Benadrukkend dat cultuur en creativiteit belangrijke drijfveren zijn voor persoonlijke ontwikkeling, sociale samenhang, economische groei, het scheppen van banen, innovatie en concurrentievermogen.
- (9) De visie delend dat de rol van cultuur meer erkenning moet krijgen in de nieuwe cyclus van de agenda van Lissabon, die in 2008 ingaat.
- (10) Overwegende dat cultuur in de externe betrekkingen van de EU een belangrijke rol moet spelen als middel tot nauwere internationale samenwerking.
- (11) De nadruk leggend op het sterke verband tussen cultuur en ontwikkeling, en zich verheugend op een meer proactieve rol van de lidstaten en de Europese Gemeenschap in de context van hun respectieve externe steunverlening, teneinde het ontstaan van een dynamische culturele sector in ontwikkelingslanden te bevorderen, en nota nemend van het voorstel van de Commissie om de mobilisering en diversificatie van de financiële middelen voor een betere toegang van de plaatselijke bevolking tot cultuur en van culturele goederen van die landen tot de Europese markten te verbeteren.
- (12) Onderstrepdend dat de interculturele dialoog op internationaal niveau moet worden verdiept, ook met landen die zich in een kwetsbare situatie bevinden, en dat niet-gouvernementele actoren erbij moeten worden betrokken om een betere kennis en een beter begrip te bevorderen.

EUROPESE AGENDA VOOR CULTUUR

1. IS INGENOMEN MET het voorstel van de Commissie om een Europese agenda voor cultuur vast te stellen, die als een belangrijke stap kan worden beschouwd op weg naar de verdere ontwikkeling van de samenwerking op cultureel gebied en de verbetering van de samenhang en de zichtbaarheid van het Europese optreden op dit gebied, waarbij tegelijkertijd de transversale rol van cultuur wordt versterkt.

⁽¹⁾ Doc. 9496/07 en bijbehorend werkdocument waarin de communautaire acties op cultuurgebied worden opgesomd (Doc. 9496/07 ADD 1).

⁽²⁾ Doc. 9021/07.

⁽³⁾ PB C 162 van 6.7.2002 en doc. 13839/04.

Strategische doelstellingen

2. BEKRACHTIGT de drie strategische doelstellingen die met het oog op de vormgeving van de gemeenschappelijke Europese agenda voor cultuur in de Commissiemededeling zijn opgenomen, namelijk:
 - a) bevordering van de culturele verscheidenheid en de interculturele dialoog;
 - b) bevordering van cultuur als katalysator voor creativiteit in het kader van de Lissabonstrategie voor groei, werkgelegenheid, innovatie en concurrentievermogen;
 - c) bevordering van cultuur als cruciale component van de internationale betrekkingen van de Europese Unie.

Specifieke doelstellingen

3. IS HET EROVER EENS dat deze drie strategische doelstellingen als volgt moeten worden gespecificeerd:

A. WAT DE BEVORDERING VAN DE CULTURELE VERScheidenheid EN DE INTERCULTURELE DIALOOG BETREFT:

- stimuleren van de mobiliteit van kunstenaars en andere beroepsbeoefenaren op cultuurgebied;
- promoten van het cultureel erfgoed, met name door de mobiliteit van collecties te vergemakkelijken en het digitaliseringsproces te bevorderen, teneinde de toegang van het publiek tot verschillende vormen van cultuur- en taaluitingen te verbeteren;
- bevorderen van de interculturele dialoog als een duurzaam proces dat bijdraagt tot de Europese identiteit, Europees burgerschap en sociale samenhang, mede door de ontwikkeling van de interculturele vaardigheden van de burgers.

B. WAT HET BEVORDEREN VAN CULTUUR ALS KATALYSATOR VAN CREATIVITEIT BETREFT:

- een beter gebruik bevorderen van synergieën tussen cultuur en onderwijs, met name door het aanmoedigen van kunstonderwijs en een actieve deelname aan culturele activiteiten met het oog op de ontwikkeling van creativiteit en innovatie;
- de beschikbaarheid bevorderen van bedrijfskundige en ondernemersopleidingen die specifiek zijn toegesneden op beroepsbeoefenaren op cultureel en creatief gebied;
- een gunstig klimaat bevorderen voor de ontwikkeling van de culturele en de creatieve bedrijfstak, met inbegrip van de audiovisuele sector, en aldus het potentieel daarvan, met name dat van kleine en middelgrote ondernemingen, optimaliseren, namelijk door beter gebruik te maken van bestaande programma's en initiatieven en door creatieve partnerschappen tussen de culturele sector en andere

sectoren te stimuleren, ook in het kader van lokale en regionale ontwikkeling.

C. WAT CULTUUR ALS CRUCIALE COMPONENT VAN DE INTERNATIONALE BETREKKINGEN BETREFT:

- de rol van cultuur in de externe betrekkingen en het ontwikkelingsbeleid van de EU vergroten;
- het Unesco-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuroutings propageren en bijdragen tot de uitvoering ervan op internationaal niveau;
- de interculturele dialoog en interactie tussen de civiele samenlevingen van de lidstaten van de EU en derde landen bevorderen;
- verdere samenwerking stimuleren tussen de culturele instellingen van de lidstaten van de EU, met inbegrip van culturele instituten, in derde landen en met hun tegenhangers in die landen.

Subsidiariteit en flexibiliteit

4. BENADRUKT dat het optreden met betrekking tot deze doelstellingen een echte Europese meerwaarde moet hebben en met volledige eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel moet worden uitgevoerd, en dat deze gemeenschappelijke richtsnoeren op EU-niveau niet beletten dat de lidstaten hun eigen nationale beleidsdoelstellingen bepalen en verwezenlijken.
5. ONDERSTREEPT dat deze doelstellingen moeten worden beschouwd als een flexibel kader om toekomstig optreden op cultureel gebied te sturen.

WERKMETHODEN

Dialogo met de culturele sector

6. IS HET EROVER EENS dat een aanhoudende, gelaagde en flexibele dialoog met de culturele belanghebbenden in overleg met de sector op alle niveaus (plaatselijk, regionaal, nationaal en Europees) van essentieel belang is voor zowel de opstelling als de uitvoering van een Europese agenda voor cultuur.
7. IS INGENOMEN MET het voornemen van de Commissie om representatieve gesprekspartners uit de sector te identificeren en de sector in kaart te brengen, teneinde communicatiekanalen op te zetten en de dialoog met de belanghebbenden te structureren.
8. IS HET ER gezien het positieve effect van het eerste culturele forum dat op 26 en 27 september 2007 te Lissabon heeft plaatsgevonden over eens dat interactie met en binnen de civiele samenlevingen op zowel nationaal als Europees niveau een belangrijk element is bij het samenbrengen van de visies van belanghebbenden in de context van de periodieke verslaglegging.

Open coördinatiemethode

9. IS VAN OORDEEL dat de nieuwe aanpak die door de Commissie wordt voorgesteld voor samenwerking op cultuurgebied, namelijk een specifiek aangepast gebruik van de open coördinatiemethode (OCM) met inachtneming van de specifieke kenmerken van de sector, een flexibel en niet-bindend kader biedt om de samenwerking rond de strategische doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur te structureren en de uitwisseling van beste praktijken te bevorderen.
10. BESLUIT dat:
- a) de OCM wordt toegepast door middel van een flexibele aanpak die op de culturele sector is toegesneden, waarbij de bevoegdheden van de lidstaten en ook die van hun regionale en plaatselijke autoriteiten conform het subsidiariteitsbeginsel volledig worden geëerbiedigd. De lidstaten nemen op vrijwillige basis deel aan de desbetreffende acties en procedures;
 - b) bij de toepassing van de OCM speciale aandacht zal uitgaan naar de noodzaak om de financiële en administratieve lasten voor de verschillende actoren tot een minimum te beperken, overeenkomstig het in het EG-Verdrag opgenomen evenredigheidsbeginsel ⁽¹⁾;
 - c) de doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur worden verwezenlijkt door middel van driejarige werkplannen die een beperkt aantal prioritaire gebieden bestrijken die de Raad passend acht voor het OCM-kader in de overeenkomstige periode. Op basis van die prioritaire gebieden zal de Commissie specifieke acties voor de werkplannen voorstellen die zullen worden besproken, aangevuld, geactualiseerd en, in voorkomend geval, bekrachtigd door de Raad van ministers;
 - d) de Raad, in samenwerking met de Commissie, een centrale rol vervult bij het waarborgen van de continuïteit en de follow-up van de prioritaire gebieden voor actie en bij het behouden van het elan van het proces;
 - e) de Commissie na raadpleging van het bevoegde Raadsorgaan (het Comité culturele zaken) een aan de Raad voor te leggen voortgangsverslag opstelt op basis van, onder meer, de informatie die conform de in de punten a) en b) neergelegde beginselen door de lidstaten op vrijwillige basis is verstrekt;

- f) om de algemene aandacht voor en zichtbaarheid van de culturele samenwerking op Europees niveau te vergroten, de culturele actoren en het grote publiek worden geïnformeerd over de doelstellingen en prioritaire acties van het werkplan.
11. KOMT overeenkomstig punt 10, onder c), overeen dat het werkplan voor de periode 2008-2010 toegespitst zal zijn op de in de bijlage opgenomen prioritaire gebieden voor actie.
 12. De Raad kan, in samenwerking met de Commissie, de toepassing van de OCM op het gebied van cultuur opnieuw bezien in het licht van de geboekte vooruitgang en op grond van de in punt 10, onder e), hierboven vermelde verslaglegging en evaluatie.
 13. Het Europees Parlement, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's worden op de hoogte gehouden van de uitvoering van de werkplannen.

Horizontale aspecten

14. VERZOEKT de Commissie haar werk op het gebied van culturele statistieken wat betreft definities en methoden voort te zetten teneinde tot vergelijkbaarheid van statistische gegevens te komen ter ondersteuning van empirisch onderbouwde beleidsvorming en acties.
15. IS INGENOMEN met de oprichting door de Commissie van een interdepartementale groep die beter moet garanderen dat bij haar optreden uit hoofde van andere bepalingen van het Verdrag met de culturele aspecten rekening wordt gehouden, zoals vastgelegd in artikel 151, lid 4, van het EG-Verdrag.
16. BEVEELT AAN dat het raakvlak tussen de culturele aspecten en andere communautaire beleidsmaatregelen wordt vergroot door middel van overleg tussen de betreffende Raadsformaties over aangelegenheden die een effect hebben op cultuur en door de instelling van een doeltreffend en coherent mechanisme voor periodieke verslaglegging over en follow-up van de culturele aspecten uit hoofde van andere bepalingen van het Verdrag.
17. VERZOEKT de Europese Raad zijn goedkeuring te hechten aan deze conclusies, waarbij in een kader voor een Europese agenda voor cultuur wordt voorzien.

⁽¹⁾ Artikel 5 daarvan als uitgelegd bij het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte Protocol nr. 30 betreffende de toepassing van het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel, met name punt 9 daarvan.

BIJLAGE

PRIORITAIRE GEBIEDEN VOOR ACTIE VOOR DE PERIODE 2008-2010

Overeenkomstig het bepaalde in punt 10, onder c), en punt 11 hierboven zullen in het kader van de strategische doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur de volgende prioritaire acties worden gevoerd:

- verbetering van de voorwaarden voor mobiliteit van kunstenaars en andere beroepsbeoefenaren op cultuurgebied;
 - bevordering van de toegang tot cultuur, met name door het promoten van het cultureel erfgoed, meertaligheid, digitalisering, cultuurtoerisme, synergieën met het onderwijs, met name het kunstonderwijs, en een grotere mobiliteit van collecties;
 - ontwikkeling van gegevens, statistieken en methoden in de culturele sector en verbetering van de vergelijkbaarheid daarvan;
 - optimale benutting van het potentieel van de culturele en de creatieve bedrijfstak, met name dat van KMO's;
 - propagering en uitvoering van het Unesco-Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen.
-

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN
ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

28 november 2007

(2007/C 287/02)

1 euro =

Munteenheid			Koers		
Munteenheid			Koers		
USD	US-dollar	1,4747	RON	Roemeense leu	3,5445
JPY	Japanse yen	162,02	SKK	Slowaakse koruna	33,239
DKK	Deense kroon	7,4568	TRY	Turkse lira	1,7676
GBP	Pond sterling	0,71375	AUD	Australische dollar	1,6719
SEK	Zweedse kroon	9,3367	CAD	Canadese dollar	1,4676
CHF	Zwitserse frank	1,6463	HKD	Hongkongse dollar	11,4817
ISK	IJslandse kroon	91,89	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	1,9184
NOK	Noorse kroon	8,1075	SGD	Singaporese dollar	2,1293
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 374,13
CYP	Cypriotische pond	0,5842	ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	10,2344
CZK	Tsjechische koruna	26,494	CNY	Chinese yuan renminbi	10,9047
EEK	Estlandse kroon	15,6466	HRK	Kroatische kuna	7,319
HUF	Hongaarse forint	255,27	IDR	Indonesische roepia	13 887,99
LTL	Litouwse litas	3,4528	MYR	Maleisische ringgit	4,9882
LVL	Letlandse lat	0,6984	PHP	Filipijnse peso	63,184
MTL	Maltese lira	0,4293	RUB	Russische roebel	35,983
PLN	Poolse zloty	3,6489	THB	Thaise baht	45,627

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

Benoeming van de leden van het Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie voor het mandaat van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2009

(2007/C 287/03)

1. Bij Besluit 95/319/EG heeft de Commissie een Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie ingesteld om, op basis van een nauwe samenwerking tussen zijn leden en de Commissie, toe te zien op de daadwerkelijke en equivalente naleving van het afgeleide Gemeenschapsrecht op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk.
2. Artikel 5, lid 2, van het besluit bepaalt dat de leden van het comité op voordracht van de lidstaten door de Commissie worden benoemd.
3. Artikel 5, lid 3, bepaalt dat de duur van het mandaat van de leden van het Comité drie jaar bedraagt.
4. Het vorige mandaat van het Comité is verstreken op 31 december 2006. Bijgevolg moeten de leden voor het volgende mandaat (1 januari 2007 tot en met 31 december 2009) worden aangewezen.
5. Overeenkomstig artikel 5, lid 2, hebben de lidstaten aan de Commissie de namen van hun vertegenwoordigers voorgedragen.
6. Overeenkomstig de voordrachten van de lidstaten benoemt de Commissie de volgende vertegenwoordigers tot lid van het comité voor een periode van drie jaar van 1 januari 2007 tot en met 31 december 2009.

BELGIË	De heer Karel VAN DAMME De heer Michel ASEGLIO
BULGARIJE	De heer Totyu MLADENOV De heer Veselin VESELINOV
TSJECHIË	De heer Rudolf HAHN Mevrouw Anežka SIXTOVÁ
DENEMARKEN	De heer Jens JENSEN Mevrouw Annemarie KNUDSEN
DUITSLAND	De heer Hans-Jürgen BIENECK De heer Helmut DEDEN
IERLAND	De heer Michael HENRY De heer Peter CLAFFEY
ESTLAND	De heer Herko SUNTS Mevrouw Katrin KAARMA
GRIEKENLAND	De heer Alexandros KARAGEORGIOU Mevrouw Ioanna PAPAIOANNOU
SPANJE	De heer Raimundo ARAGON BOMBIN De heer Javier VALLEJO SANTAMARIA
FRANKRIJK	De heer Jean BESSIERE Mevrouw Christiane GIRAUD
ITALIË	De heer Mario NOTARO De heer Mariano MARTONE
CYPRUS	De heer Leandros NICOLAIDES De heer Anastasios YIANNAKI
LETLAND	Mevrouw Rita ELCE Mevrouw Tatjana ZABAROVSKA
LITOUWEN	De heer Mindaugas PLUKTAS Mevrouw Dalia LEGIENE
LUXEMBURG	De heer Robert HUBERTY De heer Paul WEBER

HONGARIJE	De heer István PAPP De heer János GÁDOR
MALTA	De heer Mark GAUCI De heer Vincent ATTARD
NEDERLAND	De heer Jaap UIJLENBROEK De heer Peter WEEDA
OOSTENRIJK	Mevrouw Eva-Elisabeth SZYMANSKI Mevrouw Gertrud BREINDL
POLEN	Mevrouw Bożena BORYS-SZOPA De heer Roman GIEDROJC
PORTUGAL	De heer Paulo MORGADO DE CARVALHO De heer Manuel Joaquim FERREIRA MADURO ROXO
ROEMENIË	Mevrouw Mariana BASUC Mevrouw Silvia TRUFASILĂ
SLOVENIË	De heer Borut BREZOVAR De heer Boris RUŽIC
SLOWAKIJE	De heer Andrej GMITTER Mevrouw Jana GIBÓDOVÁ
FINLAND	De heer Mikko HURMALAINEN De heer Jaakko ITAKANNAS
ZWEDEN	De heer Bernt NILSSON De heer Bertil REMAEUS
VERENIGD KONINKRIJK	De heer Justin MC CRACKEN Mevrouw Sandra CALDWELL

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE LIDSTATEN

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen

(Voor de EER relevante tekst)

(2007/C 287/04)

Nummer van de steunmaatregel	XS 277/07
Lidstaat	Spanje
Regio	Galicia
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	IG139: Ayudas del Igape para el apoyo financiero 2007 a los establecimientos turísticos, hostelería y comercio minorista en las comarcas de Ferrol, Eume y Ortegal.
Rechtsgrondslag	Resolución de 1 de octubre de 2007 (DOG nº 194, de 5 de octubre de 2007) por la que se da publicidad a las bases reguladoras de las ayudas del Igape para el apoyo financiero 2007 a los establecimientos turísticos, hostelería y comercio minorista en las comarcas de Ferrol, Eume y Ortegal, instrumentadas mediante convenio de colaboración suscrito entre el Igape, las entidades financieras y las sociedades de garantía recíproca adheridas.
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 0,225 mln EUR; totaal van de voorziene steun: —
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening
Datum van tenuitvoerlegging	8.10.2007
Looptijd	31.12.2013
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Andere be- en verwerkende industrie, andere diensten
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	El director general del Igape Instituto Gallego de Promoción Económica (Igape) Complejo Administrativo de San Lázaro, s/n E-15703 Santiago de Compostela (A Coruña)

Nummer van de steunmaatregel	XS 278/07
Lidstaat	Oostenrijk
Regio	Niederösterreich
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	NAFES-Förderrichtlinien, Verlängerung Fall XS 79/04

Rechtsgrondslag	Richtlijnen der NAFES (Niederösterreichische Arbeitsgemeinschaft zur Förderung des Einkaufs in Stadt- und Ortszentren)
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 1,2 mln EUR; totaal van de voorziene steun: 0,3 mln EUR
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening
Datum van tenuitvoerlegging	2.4.2004
Looptijd	30.6.2008
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Alle sectoren komen in aanmerking voor KMO-steun
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Landesregierung Niederösterreich, Abteilung Raumordnung und Regionalpolitik in Kooperation mit der Wirtschaftskammer NÖ (Geschäftsstelle) Landhausplatz 1, A-3109 St. Pölten

Nummer van de steunmaatregel	XS 279/07
Lidstaat	Duitsland
Regio	Freistaat Sachsen
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Richtlinie des Sächsischen Staatsministeriums für Wirtschaft und Arbeit und des Sächsischen Staatsministeriums für Umwelt und Landwirtschaft zur Förderung von aus dem Europäischen Sozialfonds mitfinanzierten Projekten der beruflichen Bildung und Fachkräfteentwicklung (ESF-Richtlinie Berufliche Bildung)
Rechtsgrondslag	Haushaltsordnung des Freistaates Sachsen
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 13,5 mln EUR; totaal van de voorziene steun: —
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening
Datum van tenuitvoerlegging	7.9.2007
Looptijd	31.12.2013
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Alle sectoren komen in aanmerking voor KMO-steun
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Sächsische Aufbaubank — Förderbank Pirnaische Str. 9 D-01069 Dresden

Beknopte informatie van de lidstaten betreffende overheidssteun die wordt verleend krachtens Verordening (EG) nr. 70/2001 van de Commissie betreffende de toepassing van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag op staatssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen

(Voor de EER relevante tekst)

(2007/C 287/05)

Nummer van de steunmaatregel	XS 272/07
Lidstaat	Oostenrijk
Regio	Burgenland
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Richtlinien für die Förderung von Beratungsleistungen
Rechtsgrondslag	5-G-F48/202-2007, veröffentlicht im Amtsblatt vom 3.8.2007
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven 0,5 mln EUR; totaal van de voorziene steun: —
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening
Datum van tenuitvoerlegging	1.9.2007
Looptijd	31.12.2008
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Alle sectoren komen in aanmerking voor KMO-steun
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	WiBAG treuhändig für das Land Burgenland Kontaktperson: Mag. Sigrid Hajek, Daniela Linzer Tel. (43) 05 9010-210 www.wibag.at http://www.wibag.at/dateien/downloads/Beratungsrichtlinie.pdf Marktstrasse 3 A-7000 Eisenstadt

Nummer van de steunmaatregel	XS 273/07
Lidstaat	Polen
Regio	Północno-zachodni — woj. Lubuskie
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „INTERCAL” Sp. z o. o.
Rechtsgrondslag	1) Art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz.U. 79, poz. 1484, z późn. zm.) 2) Umowa kredytu technologicznego nr 07/1164 udzielanego ze środków Funduszu Kredytu Technologicznego zawarta w dniu 20.9.2007
Type maatregel	Individuele steun
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: —; totaal van de voorziene steun: 0,09276438 mln EUR
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening

Datum van tenuitvoerlegging	20.9.2007
Looptijd	31.7.2013
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Alle sectoren komen in aanmerking voor KMO-steun
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Bank Gospodarstwa Krajowego Al. Jerozolimskie 7 PL-00-950 Warszawa Dane do kontaktu: 1) Elżbieta Bieniecka — Tel.: (48-022) 522 95 22 E-mail: elzbieta.bieniecka@bgk.com.pl 2) Michał Tomaszewski — Tel.: (48-022) 522 95 09 E-mail: michal.tomaszewski@bgk.com.pl
Nummer van de steunmaatregel	XS 275/07
Lidstaat	Italië
Regio	Provincia autonoma di Trento
Benaming van de steunregeling of naam van de onderneming die individuele steun ontvangt	Agevolazione per l'acquisto o il leasing di nuove macchine utensili o di produzione (c.d. «Nuova Sabatini»)
Rechtsgrondslag	Criteri e modalità per l'attuazione sul territorio provinciale della Legge 28 novembre 1965, n. 1329 — Deliberazione della Giunta provinciale n. 1898 del 7.9.2007.
Type maatregel	Steunregeling
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 0,3 mln EUR; totaal van de voorziene steun: —
Maximale steunintensiteit	In overeenstemming met artikel 4, leden 2 tot en met 6, en artikel 5 van de Verordening
Datum van tenuitvoerlegging	1.1.2007
Looptijd	30.6.2008
Doelstelling	Kleine- en middelgrote ondernemingen
Economische sectoren	Alle be- en verwerkende industrie
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Provincia autonoma di Trento Servizio Industria Via Trenere, 3 I-38100 Trento

INFORMATIE OVER DE EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA

Mededeling van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA betreffende de behandeling van klachten door de Autoriteit op grond van de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst

(2007/C 287/06)

A. Deze mededeling wordt ingevolge de bepalingen van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna „de EER-Overeenkomst” genoemd) en de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie (hierna „de Toezichtovereenkomst” genoemd) bekendgemaakt.

B. De Europese Commissie (hierna „de Commissie” genoemd) heeft een mededeling bekendgemaakt, onder de titel „Mededeling van de Commissie betreffende de behandeling van klachten door de Commissie op grond van de artikelen 81 en 82 van het Verdrag” ⁽¹⁾. In dat niet-bindende besluit worden de beginselen uiteengezet die de Commissie op mededingingsgebied volgt. Daarin wordt ook uiteengezet hoe de Commissie klachten wil gaan behandelen.

C. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA beschouwt dit besluit als voor de EER relevant. Teneinde gelijke mededingingsvoorwaarden te handhaven en een uniforme toepassing van de EER-mededingingsvoorschriften in de hele Europese Economische Ruimte te verzekeren, stelt de Autoriteit deze mededeling vast uit hoofde van de haar bij artikel 5, lid 2, onder b), van de Toezichtovereenkomst verleende bevoegdheid. Zij is voornemens de in deze mededeling neergelegde beginselen en regels te volgen wanneer zij de desbetreffende EER-mededingingsregels in een bepaalde zaak toepast ⁽²⁾.

D. Meer bepaald is deze mededeling bedoeld om uiteen te zetten hoe de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA klachten over beweerde inbreuken op de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst wil gaan behandelen.

E. Deze mededeling is van toepassing op alle zaken waarvoor de Autoriteit uit hoofde van artikel 56 van de EER-Overeenkomst de bevoegde toezichthouder is.

I. INLEIDING EN VOORWERP VAN DE MEDEDELING

1. In hoofdstuk II van Protocol 4 bij de Toezichtovereenkomst (hierna „hoofdstuk II” genoemd) ⁽³⁾ wordt een systeem ingevoerd waarbij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en de mededingingsautoriteiten en rechterlijke instanties van de EVA-staten de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst toe kunnen passen. Hoofdstuk II onderkent met name de complementariteit van de taken van de Autoriteit en de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten als openbare handhavingsinstanties en van de rechterlijke instanties van de EVA-staten die uitspraak doen in rechtszaken tussen particulieren ter bescherming van de rechten van personen welke voortvloeien uit de artikelen 53 en 54.
2. Op grond van hoofdstuk II kunnen de openbare handhavingsinstanties hun activiteiten richten op het onderzoek van ernstige inbreuken op de artikelen 53 en 54, die dikwijls moeilijk te ontdekken zijn. Zij maken voor hun handhavingswerkzaamheden gebruik van de informatie die zij van ondernemingen en consumenten ontvangen.

⁽¹⁾ PB C 101 van 27.4.2004, blz. 65.

⁽²⁾ De bevoegdheid individuele zaken te behandelen die onder de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst vallen, is verdeeld tussen de Toezichthoudende Autoriteit en de Europese Commissie volgens de in artikel 56 van de EER-Overeenkomst vastgestelde regels. Slechts één van de beide toezichthouders is bevoegd een bepaalde zaak te behandelen.

⁽³⁾ Nu de overeenkomst houdende wijziging van Protocol 4 bij de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie van 24 september 2004 per 20 mei 2005 in werking is getreden, is Verordening (EG) nr. 1/2003 van de Raad (PB L 1 van 4.1.2003, blz. 1) met hoofdstuk II van Protocol 4 bij de Toezichtovereenkomst in ruime mate in de EVA-pijler weerspiegeld.

3. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA wil derhalve burgers en ondernemingen aanmoedigen zich tot de openbare handhavingsinstanties te wenden om hen in te lichten over vermoedelijke inbreuken op de mededingingsregels. Er zijn, op het niveau van de Autoriteit, twee wijzen om dit te doen. Zo kan een klacht worden ingediend op grond van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II. Krachtens de artikelen 5 tot en met 9 van hoofdstuk III van deel I van Protocol 4 bij de Toezichtovereenkomst (hierna „hoofdstuk III” genoemd) ⁽¹⁾ moeten dergelijke klachten aan bepaalde voorwaarden voldoen.
4. De tweede wijze is het verstrekken van marktinformatie, die niet aan de voorwaarden behoeft te voldoen die op grond van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II voor klachten gelden. Dergelijke informatie over vermeende inbreuken op de artikelen 53 en 54 kan de aanleiding vormen voor een onderzoek door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ⁽²⁾. Informatie over vermeende inbreuken kan worden verstrekt op het volgende adres:

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA
Directoraat Mededinging en Staatssteun
Belliardstraat 35
B-1040 Brussel
competition@eftasurv.int

5. Onverminderd de uitlegging van hoofdstukken II en III door het EVA-Hof, wordt met de onderhavige mededeling beoogd burgers en ondernemingen die bij vermeende inbreuken op de mededingingsregels verhaal nastreven, een leidraad te bieden. De mededeling bevat twee delen:
 - deel II bevat aanwijzingen voor de keuze tussen het indienen van een klacht bij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA of aanhangigmaking bij een nationale rechter. Bovendien worden in dit deel de beginselen in herinnering gebracht inzake de taakverdeling tussen de Autoriteit en de mededingingsautoriteiten in de EVA-staten in het kader van het bij hoofdstuk II ingevoerde handhavingssstelsel, dat in de mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten is uiteengezet ⁽³⁾;
 - in deel III wordt de procedure voor de behandeling van klachten door de Autoriteit op grond van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II besproken.
6. De volgende situaties komen in deze mededeling niet aan de orde:
 - klachten door EVA-staten ingediend op grond van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II;
 - klachten waarbij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA wordt verzocht maatregelen te nemen tegen een EVA-staat overeenkomstig artikel 59, lid 3, in samenhang met de artikelen 53 of 54 van de EER-Overeenkomst;
 - klachten in verband met artikel 61 van de EER-Overeenkomst betreffende steunmaatregelen van de staten;
 - klachten over door EVA-staten gemaakte inbreuken die de Autoriteit in het kader van artikel 31 van de Toezichtovereenkomst kan behandelen.

II. VERSCHILLENDE METHODEN OM KLACHTEN IN TE DIENEN OVER VERMEENDE INBREUKEN OP DE ARTIKELEN 53 OF 54 VAN DE EER-OVEREENKOMST

A. Klachten in het kader van het nieuwe bij hoofdstuk II ingevoerde handhavingssstelsel

7. Een klager kan zijn klacht, naar gelang van de aard ervan, hetzij bij een nationale rechterlijke instantie, hetzij bij een mededingingsautoriteit van een EVA-staat die als openbare handhavingsinstantie optreedt, indienen. In dit hoofdstuk van de mededeling wordt beoogd potentiële klagers te helpen om op weloverwogen wijze te kiezen of zij zich tot de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, één van de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten of tot een nationale rechter zullen wenden.

⁽¹⁾ Nu de Overeenkomst tussen de EVA-staten betreffende de oprichting van een Toezichthoudende Autoriteit en een Hof van Justitie van 3 december 2004 per 1 juli 2005 in werking is getreden, is Verordening (EG) nr. 773/2004 van de Commissie (PBL 123 van 27.4.2004, blz. 18) in hoofdstuk III van Protocol 4 bij de Toezichtovereenkomst weerspiegeld.

⁽²⁾ De Autoriteit behandelt brieven van informanten op een wijze die in overeenstemming is met haar beginselen inzake een goede administratieve praktijk.

⁽³⁾ Mededeling van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten (nog niet bekendgemaakt).

8. Zijn nationale rechterlijke instanties verplicht de rechten van particulieren te beschermen en moeten zij derhalve uitspraak doen in zaken die bij hen aanhangig zijn gemaakt, dan kunnen openbare handhavingsinstanties niet alle klachten onderzoeken doch moeten zij bij de behandeling van zaken prioriteiten stellen. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, die bij artikel 55, lid 1, van de EER-Overeenkomst is belast met de taak te waken over de toepassing van de in de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst neergelegde beginselen, is verantwoordelijk voor de oriëntatie en de tenuitvoerlegging van het EER-mededingingsbeleid ⁽¹⁾. Volgens rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is de Commissie, om deze taak naar behoren te kunnen vervullen, bevoegd om aan de bij haar op grond van de artikelen 81 of 82 van het EG-Verdrag ingediende klachten verschillende prioriteiten toe te kennen ⁽²⁾. De Autoriteit is van oordeel dat een vergelijkbaar beginsel voor de Autoriteit geldt in het kader van de EER-Overeenkomst.
9. Hoofdstuk II verleent de rechterlijke instanties en mededingingsautoriteiten van de EVA-staten de bevoegdheid om naast de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst ten volle toe te passen. Een van de voornaamste doelstellingen van hoofdstuk II is dat de rechterlijke instanties en mededingingsautoriteiten van de EVA-staten op doeltreffende wijze deelnemen aan de handhaving van de artikelen 53 en 54 ⁽³⁾.
10. Bovendien wordt in artikel 3 van hoofdstuk II bepaald dat de rechterlijke instanties en mededingingsautoriteiten van de EVA-staten de artikelen 53 en 54 moeten toepassen op alle overeenkomsten of gedragingen die de handel tussen de Overeenkomstsluitende Partijen bij de EER-Overeenkomst kunnen beïnvloeden en waarop zij het nationale mededingingsrecht toepassen. Voorts worden bij de artikelen 11 en 15 van de hoofdstuk II een reeks mechanismen ingevoerd op grond waarvan de rechterlijke instanties en mededingingsautoriteiten van de EVA-staten bij de handhaving van de artikelen 53 en 54 met de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA samenwerken.
11. In het licht van dit nieuwe wetgevingskader is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA voornemens de middelen die haar voor handhaving ter beschikking staan op de volgende wijze te heroriënteren:
 - zij zal de EER-mededingingsregels ten uitvoer leggen in zaken waarin zij de geschikte instantie is om op te treden ⁽⁴⁾, waarbij zij zich vooral toelegt op de zwaarste inbreuken;
 - zij zal de zaken behandelen ten aanzien waarvan een optreden van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA vereist is om het EER-mededingingsbeleid te verduidelijken en/of te zorgen voor een samenhangende toepassing van artikel 53 of 54 van de EER-Overeenkomst.

B. De complementariteit van publiekrechtelijke en privaatrechtelijke handhaving

12. De communautaire rechtscolleges hebben bij herhaling gesteld dat nationale rechterlijke instanties verplicht zijn de rechten van particulieren die rechtstreeks uit artikel 81, lid 1 en artikel 82 van het EG-Verdrag voortvloeien, te beschermen ⁽⁵⁾. Uit artikel 7 van de EER-Overeenkomst en Protocol 35 bij de EER-Overeenkomst volgt dat EER-recht geen overdracht van wetgevingsbevoegdheid meebrengt. Daarom vereist het EER-recht niet dat personen en economische subjecten zich voor de nationale rechterlijke instanties op niet ten uitvoer gelegde EER-regels kunnen beroepen ⁽⁶⁾. Volgens Protocol 35 verbinden de EVA-staten zich evenwel ertoe om voor gevallen waarin zich conflicten zouden voordoen tussen de tenuitvoerlegging van EER-regels en andere wetgevende bepalingen, zo nodig in hun wetgeving een bepaling op te nemen volgens welke de EER-regels in die gevallen voorrang hebben. Volgens het EVA-Hof is het bovendien inherent aan de aard van een dergelijke bepaling dat personen en

⁽¹⁾ Deze opdrachten worden met de Commissie gedeeld, in overeenstemming met de bevoegdheidsregels van artikel 56 van de EER-Overeenkomst.

⁽²⁾ Zaak C-344/98, *Masterfoods/HB Ice Cream*, Jurispr. 2000, blz. I-11369, punt 46; zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punt 88; zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 73-77. In artikel 6 van de EER-Overeenkomst is bepaald dat, onverminderd de toekomstige ontwikkelingen van de jurisprudentie, de bepalingen van die Overeenkomst, voorzover zij in essentie gelijk zijn aan de overeenkomstige regels van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal en de ter uitvoering van deze twee Verdragen aangenomen besluiten, wat de tenuitvoerlegging en toepassing betreft, worden uitgelegd overeenkomstig de desbetreffende uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen daterende van voor de ondertekening van de EER-Overeenkomst. Wat de desbetreffende uitspraken daterende van na de ondertekening van deze Overeenkomst betreft, volgt uit artikel 3, lid 2, van de Toezichtovereenkomst, dat de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en het EVA-Hof rekening moeten houden met de in die uitspraken vervatte beginselen.

⁽³⁾ Cf. met name de artikelen 5, 6, 11, 12, 15, 22, 29 en 40 van hoofdstuk II.

⁽⁴⁾ Cf. mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten, punt 5 e.v.

⁽⁵⁾ Vaste rechtspraak in de Gemeenschap; zie zaak 127/73, *Belgische Radio en Televisie (BRT)/SABAM en Fonior*, Jurispr. 1974, blz. 51, punt 16; zaak C-282/95 P, *Guérin automobiles/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-1503, punt 39, en zaak C-453/99, *Courage/Bernhard Crehan*, Jurispr. 2001, blz. I-6297, punt 23.

⁽⁶⁾ Zie zaak E-4/01, *Karlsson*, Jurispr. EVA-Hof 2002, blz. 240, punt 28.

economische subjecten, bij conflicten tussen de tenuitvoerlegging van EER-regels en nationale wetgevende bepalingen, het recht hebben zich op nationaal niveau te beroepen op rechten die kunnen worden ontleend aan de bepalingen van de EER-Overeenkomst, als deel uitmakend of deel uitgemaakt hebbend van de desbetreffende nationale rechtsorde, indien ze onvoorwaardelijk en afdoende nauwkeurig zijn ⁽¹⁾.

13. Nationale rechterlijke instanties kunnen beslissen over de nietigheid of rechtsgeldigheid van contracten, en alleen nationale rechterlijke instanties kunnen schadevergoeding toekennen aan particulieren in geval van een inbreuk op de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst. Om de volledige doeltreffendheid van de EER-mededingingsregels te waarborgen, kan eenieder vergoeding vorderen van schade die hem is berokkend door een overeenkomst of een gedraging die de mededinging beperkt of vervalst. Dergelijke bij de nationale rechter ingediende schadevorderingen kunnen wezenlijk bijdragen tot de handhaving van een daadwerkelijke mededinging in het door de EER-Overeenkomst bestreken grondgebied, omdat zij het sluiten of toepassen van concurrentiebeperkende overeenkomsten of praktijken minder aantrekkelijk maken ⁽²⁾.
14. Hoofdstuk II houdt uitdrukkelijk rekening met het feit dat nationale rechterlijke instanties bij de toepassing van de EER-mededingingsregels een wezenlijke taak vervullen ⁽³⁾. Door de bevoegdheid om artikel 53, lid 3, toe te passen uit te breiden tot nationale rechterlijke instanties wordt een einde gemaakt aan de mogelijkheid voor ondernemingen om nationale rechtszaken te vertragen door middel van een aanmelding bij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, en wordt aldus een obstakel voor het beslechten van geschillen tussen particulieren weggenomen dat onder de vroegere regels bestond.
15. Onverminderd het recht of de verplichting van nationale rechterlijke instanties om overeenkomstig artikel 34 van de Toezichtovereenkomst een prejudiciële vraag aan het EVA-Hof voor te leggen, bepaalt artikel 15, lid 1, van hoofdstuk II uitdrukkelijk dat nationale rechterlijke instanties de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA om advies of inlichtingen kunnen verzoeken. Deze bepaling beoogt de toepassing van de artikelen 53 en 54 door nationale rechterlijke instanties te vergemakkelijken ⁽⁴⁾.
16. Het aanhangig maken van een zaak bij een nationale rechterlijke instantie houdt voor klagers de volgende voordelen in:
 - nationale rechters kunnen schadevergoeding toekennen voor schade die als gevolg van een inbreuk op artikel 53 of 54 werd geleden;
 - nationale rechters kunnen uitspraak doen over vorderingen tot betaling of contractuele vorderingen op basis van een overeenkomst die zij in het licht van artikel 53 onderzoeken;
 - de nationale rechters moeten de civiele sanctie van nietigheid van artikel 53, lid 2, toepassen in de contractuele betrekkingen tussen particulieren ⁽⁵⁾. Met name kunnen zij naar nationaal recht beoordelen wat de draagwijdte en de gevolgen voor het geheel van de contractuele betrekkingen zijn, indien sommige bepalingen van de overeenkomst op grond van artikel 53, lid 2, nietig zouden zijn, met name wat alle andere onderdelen van de overeenkomst betreft ⁽⁶⁾;
 - nationale rechters zijn gewoonlijk beter dan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA in staat om voorlopige maatregelen te nemen ⁽⁷⁾;
 - voor de nationale rechter kan een vordering uit hoofde van het EER-mededingingsrecht in combinatie met andere vorderingen op grond van het nationale recht worden ingesteld;
 - nationale rechters hebben gewoonlijk de bevoegdheid om, wanneer de eiser in het gelijk wordt gesteld, de gerechtskosten ten laste van de wederpartij te leggen. Dit is in een administratieve procedure voor de Autoriteit nimmer mogelijk.

⁽¹⁾ Zie zaak E-1/94, *Restamark*, Jurispr. EVA-Hof 1994-1995, blz. 15, punt 77.

⁽²⁾ Zaak C-453/99, *Courage/Bernhard Crehan*, Jurispr. 2001, blz. I-6297, punten 26 en 27.

⁽³⁾ Cf. artikelen 1, 6 en 15 van hoofdstuk II.

⁽⁴⁾ Voor uitvoerigere toelichting op dit mechanisme, zie de mededeling betreffende de samenwerking tussen de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en de rechterlijke instanties van de EVA-staten bij de toepassing van de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst (nog niet bekendgemaakt).

⁽⁵⁾ Zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 93.

⁽⁶⁾ Cf. zaak E-3/97, *Jæger/Opel Norge*, Jurispr. EVA-Hof 1998, blz. 1, punt. 77, en zaak E-7/01, *Hegelstad/Hydro Texaco*, Jurispr. EVA-Hof 2002, blz. 310, punt, alsmede zaak C-230/96, *Cabour and Nord Distribution Automobile/Arnor „SOCO”*, Jurispr. 1998, blz. I-2055, punt 51, en gevoegde zaken T-185/96, T-189/96 en T-190/96, *Dalmasso e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-93, punt 50.

⁽⁷⁾ Cf. artikel 8 van hoofdstuk II en punt 80. Naar gelang van het geval kunnen de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten even goed in staat zijn voorlopige maatregelen te nemen.

17. Dat een klager de bescherming van zijn rechten kan waarborgen door een beroep in te stellen bij een nationale rechtbank is een belangrijk element waarmee de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA rekening kan houden wanneer zij nagaat of het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst het onderzoek van een klacht rechtvaardigt ⁽¹⁾.
18. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is van mening dat het nieuwe, bij hoofdstuk II ingevoerde handavingsstelsel de mogelijkheden waarover klagers beschikken om succesvol genoegdoening te zoeken en te verkrijgen van de nationale rechtelijke instanties, uitbreidt.

C. Taakverdeling tussen de openbare handavingsinstanties in de EVA-pijler

19. Bij hoofdstuk II wordt een stelsel ingevoerd waarin zowel de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA als de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten bevoegd worden de artikelen 53 en 54 ten volle toe te passen (artikel 5). De decentrale toepassing door de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten wordt verder aangemoedigd door de mogelijkheid om informatie uit te wisselen (artikel 12) en om elkaar bij onderzoeken bijstand te verlenen (artikel 22).
20. De taakverdeling tussen de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten wordt in hoofdstuk II niet geregeld; de verdeling van zaken wordt overgelaten aan het EFTA Competition Network, waarin de Autoriteit en de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten samenwerken. Hoofdstuk II beoogt een doeltreffende handhaving van de artikelen 53 en 54 te verzekeren door middel van een flexibele verdeling van mededingingszaken onder de openbare handavingsinstanties in de EER.
21. De richtsnoeren voor de taakverdeling tussen de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten zijn in een afzonderlijke mededeling opgenomen ⁽²⁾. Deze mededeling over de betrekkingen tussen de openbare handavingsinstanties in de EER vormt een belangrijke leidraad voor klagers, omdat zij hen in staat stelt hun klacht tot die autoriteit te richten welke het meest geschikt is om hun zaak in behandeling te nemen.
22. De mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten stelt met name ⁽³⁾:

„Een autoriteit kan geschikt worden geacht een zaak te behandelen indien aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. de overeenkomst of gedraging heeft aanzienlijke rechtstreekse feitelijke of vermoedelijke gevolgen voor de mededinging op haar grondgebied, wordt op haar grondgebied ten uitvoer gelegd of heeft zich daar voor het eerst voorgedaan;
2. de autoriteit kan de volledige inbreuk daadwerkelijk beëindigen, d.w.z. zij kan een administratief verbod uitvaardigen dat voldoende effect sorteert om een einde te maken aan de inbreuk en zij kan, zo nodig, de inbreuk naar behoren bestraffen;
3. zij kan, eventueel bijgestaan door andere autoriteiten, het feitenmateriaal verzamelen dat nodig is om de inbreuk te bewijzen.

Uit bovengenoemde criteria blijkt dat er een concreet verband moet bestaan tussen de inbreuk en het grondgebied van een EVA-staat, wil de mededingingsautoriteit van die EVA-staat geschikt worden geacht om een zaak te behandelen. Het valt te verwachten dat de autoriteiten van EVA-staten waar de mededinging merkbaar wordt beïnvloed door een inbreuk, geschikt zullen zijn om de zaak te behandelen, mits zij door afzonderlijk dan wel parallel optreden daadwerkelijk een einde kunnen maken aan de inbreuk, tenzij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA terzake beter is toegerust (zie [...]).

Hieruit volgt dat één enkele nationale mededingingsautoriteit gewoonlijk geschikt is om overeenkomsten of gedragingen aan te pakken die met name op haar grondgebied, de mededinging merkbaar beïnvloeden. [...]

⁽¹⁾ Cf. punt 41 e.v.

⁽²⁾ Mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten.

⁽³⁾ Mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten, punten 8 tot en met 14.

Verder kan het optreden van één nationale mededingingsautoriteit eveneens passend zijn wanneer een dergelijk optreden volstaat om de volledige inbreuk te beëindigen, ook al kan meer dan één nationale mededingingsautoriteit geschikt worden geacht om de zaak te behandelen. [...]

Een parallelle behandeling door meerdere nationale mededingingsautoriteiten kan passend zijn wanneer een overeenkomst of gedraging, in hoofdzaak op het grondgebied van deze autoriteiten, de mededinging merkbaar beïnvloedt en het optreden van één enkele nationale mededingingsautoriteiten niet volstaat om de volledige inbreuk te beëindigen en/of deze naar behoren te bestraffen. [...]

De autoriteiten die een zaak in het kader van een parallel optreden behandelen, zullen trachten hun optreden zoveel mogelijk te coördineren. Daartoe kunnen zij het nuttig achten een van hen als leidende autoriteit aan te wijzen en bepaalde taken aan deze autoriteit te delegeren, zoals bijvoorbeeld de coördinatie van onderzoeksmaatregelen, met dien verstande dat elke autoriteit verantwoordelijk blijft voor het verloop van haar eigen procedures.

Ook de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is geschikt om een zaak te behandelen wanneer een of meer overeenkomsten of gedragingen, netwerken van soortgelijke overeenkomsten of gedragingen inbegrepen, in twee of meer EVA-staten gevolgen hebben voor de mededinging (grensoverschrijdende markten die twee of meer EVA-staten omvatten of verschillende nationale markten).

Bovendien is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA bij uitstek geschikt om een zaak te behandelen wanneer deze nauw verband houdt met andere EER-bepalingen waarvoor de Autoriteit uitsluitend bevoegd is, of die door de Autoriteit doeltreffender kunnen worden toegepast, dan wel wanneer het EER-belang vereist dat er een besluit van de Autoriteit wordt vastgesteld teneinde het EER-mededingingsbeleid verder te ontwikkelen ter ondervanging van nieuwe mededingingsvraagstukken, of om een daadwerkelijke handhaving te waarborgen.”

23. Binnen EFTA Competition Network wordt informatie over zaken die naar aanleiding van een klacht worden onderzocht, voor of onmiddellijk na het begin van de eerste formele onderzoekmaatregel aan de overige leden van het netwerk meegedeeld ⁽¹⁾. Wanneer eenzelfde klacht bij verschillende autoriteiten is ingediend of wanneer een zaak aanhangig is gemaakt bij een autoriteit die niet geschikt is om deze te behandelen, zullen de leden van het netwerk binnen een indicatieve termijn van twee maanden trachten vast te stellen door welke autoriteit of autoriteiten de zaak zou moeten worden behandeld.
24. Klagers kunnen in belangrijke mate helpen voorkomen dat de zaak die naar aanleiding van hun klacht is ontstaan, aan een andere autoriteit moet worden doorverwezen door, alvorens te beslissen bij welke autoriteit zij hun klacht indienen, gebruik te maken van de richtsnoeren inzake de taakverdeling binnen het netwerk die in dit hoofdstuk worden uiteengezet. Wanneer een zaak toch binnen het netwerk wordt doorverwezen, dan worden de betrokken ondernemingen en de klager(s) zo spoedig mogelijk door de betrokken mededingingsautoriteiten op de hoogte gebracht ⁽²⁾.
25. Overeenkomstig artikel 13 van hoofdstuk II kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA een klacht afwijzen op grond van het feit dat een mededingingsautoriteit van een EVA-staat de zaak behandelt of heeft behandeld. In dit geval moet de Autoriteit, overeenkomstig artikel 9 van hoofdstuk III, de klager onverwijld mededelen welke nationale mededingingsautoriteit de zaak behandelt of reeds heeft behandeld.

III. DE BEHANDELING VAN KLACHTEN DOOR DE TOEZICHTHOUDENDE AUTORITEIT VAN DE EVA OP GROND VAN ARTIKEL 7, LID 2, VAN HOOFDSTUK II

A. Algemeen

26. Krachtens artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II zijn natuurlijke personen en rechtspersonen die een rechtmatig belang kunnen aantonen ⁽³⁾, gerechtigd tot het indienen van een klacht waarbij zij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA verzoeken een inbreuk op de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst vast te stellen en te gelasten hieraan overeenkomstig artikel 7, lid 1, van hoofdstuk II een einde te maken. In dit deel van deze mededeling worden de voorwaarden waaraan klachten op grond van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II moeten voldoen, alsmede de beoordeling ervan en de door de Autoriteit gevolgde procedure uiteengezet.

⁽¹⁾ Artikel 11, leden 2 en 3, van hoofdstuk II; mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten, punten 15 en 16.

⁽²⁾ Mededeling betreffende de samenwerking binnen het EVA-netwerk van mededingingsautoriteiten, punt 33.

⁽³⁾ Voor uitvoerigere toelichting op dit begrip, zie punt 33 e.v.

27. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is, anders dan civielrechtelijke instanties, die tot taak hebben de individuele rechten van particulieren te beschermen, een administratieve autoriteit die in het openbaar belang moet handelen. Het is inherent aan de taak van de Autoriteit als openbare handhavingsinstantie dat zij over de discretionaire bevoegdheid beschikt om bij haar handhavingstaak prioriteiten te stellen ⁽¹⁾.
28. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA mag aan de bij haar aanhangig gemaakte zaken verschillende prioriteiten toekennen en mag ter bepaling van de prioriteit die aan een zaak moet worden toegekend, naar het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst verwijzen ⁽²⁾. De Autoriteit mag een klacht afwijzen wanneer zij van oordeel is dat er uit hoofde van de EER-Overeenkomst geen belang is dat onderzoeksmaatregelen zijn gerechtvaardigd. Wanneer de Autoriteit een klacht verwerpt, heeft de klager recht op een beschikking van de Autoriteit ⁽³⁾, onverminderd artikel 7, lid 3, van hoofdstuk III.

B. De indiening van een klacht overeenkomstig artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II

a) Klachtenformulier

29. Een klacht in de zin van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II kan uitsluitend worden ingediend met betrekking tot een vermeende inbreuk op artikel 53 of 54 met het oog op de vaststelling van maatregelen door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA uit hoofde van artikel 7, lid 1, van hoofdstuk II. Een klacht uit hoofde van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II moet in overeenstemming zijn met formulier C als bedoeld in artikel 5, lid 1, van hoofdstuk III.
30. Dit formulier C is te vinden op: <http://www.eftasurv.int/fieldsofwork/fieldcompetition/faq/>. Het is ook als bijlage aan deze mededeling gehecht. De klacht moet in drie papieren exemplaren alsmede, indien mogelijk, langs elektronische weg worden ingediend. Daarnaast moet de klager een niet-vertrouwelijke versie van de klacht indienen (artikel 5, lid 2, van hoofdstuk III). Elektronische toezending aan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kan geschieden via de genoemde website; de papieren exemplaren moeten naar het volgende adres worden gezonden:

Toezichthoudende Autoriteit van de EVA
Directoraat Mededinging en Staatssteun
Belliardstraat 35
B-1040 Brussel

31. Formulier C verzoekt klagers uitvoerige informatie te verstrekken met betrekking tot hun klacht. Verder dienen zij afschriften over te leggen van relevante documentatie die hun redelijkerwijs ter beschikking staat en dienen zij, zo mogelijk, aan te geven waar relevante informatie en documenten waarover zij niet kunnen beschikken, door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kunnen worden verkregen. In bijzondere gevallen kan de Autoriteit een klager ontslaan van de verplichting informatie te verschaffen voor een deel van de in formulier C gevraagde informatie (artikel 5, lid 1, van hoofdstuk III). De Autoriteit is van oordeel dat deze mogelijkheid met name de indiening van klachten door consumentenverenigingen kan vergemakkelijken wanneer zij, in het kader van een overigens gemotiveerde klacht, geen toegang hebben tot specifieke gegevens van de ondernemingen waarop de klacht betrekking heeft.
32. Aan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA gezonden brieven die niet voldoen aan de vereisten van artikel 5 van hoofdstuk III en daarom geen klacht vormen in de zin van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II, worden door de Autoriteit als algemene informatie beschouwd op grond waarvan zij, indien zij dit zinvol acht, ambtshalve een onderzoek kan instellen (zie punt 4).

⁽¹⁾ De communautaire rechtscolleges hebben erkend dat de Commissie bij haar handhavingsactiviteiten over een dergelijke discretionaire bevoegdheid beschikt; zie bv. zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punt 88; zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punten 73-77 en 85. Zie ook punt 8.

⁽²⁾ Dat de Commissie de mogelijkheid heeft naar het communautaire belang van een zaak te verwijzen om prioriteiten vast te stellen bij het behandelen van een zaak, is vaste rechtspraak sinds zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 85. De Autoriteit is van mening dat de Autoriteit binnen het kader van de EER-Overeenkomst over een vergelijkbare mogelijkheid beschikt.

⁽³⁾ Zie, in communautair verband, zaak C-282/95 P, *Guérin automobiles/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-1503, punt 36.

b) *Rechtmatig belang*

33. De status van een formele klager ingevolge artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II is voorbehouden aan rechtspersonen en natuurlijke personen die een rechtmatig belang kunnen aantonen ⁽¹⁾. EVA-staten worden geacht ten aanzien van alle klachten die zij indienen, een rechtmatig belang te hebben.
34. In talrijke zaken geeft de voorwaarde inzake rechtmatig belang geen aanleiding tot twijfel, omdat de meeste klagers rechtstreeks door de vermeende inbreuk worden benadeeld. Er zijn evenwel situaties waarin nader onderzoek is vereist om na te gaan of aan de voorwaarde van artikel 7, lid 2, inzake een „rechtmatig belang”, is voldaan. Dit kan het best worden geïllustreerd aan de hand van een — niet-uitputtende — reeks voorbeelden.
35. Het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen heeft geoordeeld dat een ondernemersvereniging een rechtmatig belang bij de indiening van een klacht kan doen gelden, ook al wordt zij als onderneming die op de betrokken markt actief is niet rechtstreeks door het gewraakte gedrag geraakt, op voorwaarde dat zij gerechtigd is de belangen van haar leden te vertegenwoordigen en het gewraakte gedrag de belangen van die leden kan schaden ⁽²⁾. Daarentegen is eveneens gesteld dat de Commissie gerechtigd was een klacht van een ondernemersvereniging waarvan de leden zich niet bezighielden met het soort zakelijke transacties die het voorwerp waren van de klacht, zonder gevolg te laten ⁽³⁾.
36. Rekening houdend met deze rechtspraak, is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van mening dat ondernemingen (de ondernemingen zelf of de verenigingen die bevoegd zijn hun belangen te vertegenwoordigen) een rechtmatig belang kunnen aanvoeren wanneer zij op de relevante markt actief zijn of wanneer het gedrag waarop de klacht betrekking heeft, hun belangen rechtstreeks kan schaden. De Autoriteit is van mening dat een rechtmatig belang bijvoorbeeld kan worden aangevoerd door de partijen bij de overeenkomst of gedraging die het voorwerp is van de klacht, door concurrerende ondernemingen die menen dat hun belangen door het gewraakte gedrag zijn geschaad of door ondernemingen die van een distributiesysteem zijn uitgesloten.
37. Ook consumentenverenigingen kunnen bij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA klachten indienen ⁽⁴⁾. Bovendien is de Autoriteit van oordeel dat individuele consumenten wier economische belangen rechtstreeks worden geschaad omdat zij de kopers zijn van goederen of diensten die het voorwerp van een inbreuk zijn, mogelijk een rechtmatig belang kunnen aantonen ⁽⁵⁾.
38. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA beschouwt evenwel het belang van personen of organisaties die redenen van algemeen belang aanvoeren zonder aan te tonen dat zij of hun leden rechtstreeks door de inbreuk dreigen te worden benadeeld, niet als een rechtmatig belang in de zin van artikel 7, lid 2.
39. Lokale of regionale openbare autoriteiten kunnen een rechtmatig belang aantonen in hun hoedanigheid van kopers of gebruikers van goederen of diensten die door het gedrag waarop de klacht betrekking heeft, zijn benadeeld. Daarentegen kunnen zij niet worden geacht een rechtmatig belang aan te tonen in de zin van artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II indien zij de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA om redenen van het algemeen belang in kennis stellen van vermeende inbreuken.
40. Klagers moeten hun rechtmatige belang aantonen. Wanneer een natuurlijke of rechtspersoon die een klacht indient geen rechtmatig belang kan aantonen, is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA gerechtigd de klacht zonder gevolg te laten zonder dat dit afbreuk doet aan haar bevoegdheid ambtshalve een procedure in te leiden. De Autoriteit mag in elke fase van het onderzoek nagaan of aan deze voorwaarde is voldaan ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Cf. artikel 5, lid 1, van hoofdstuk II.

⁽²⁾ Zaak T-114/92, *Bureau Européen des Médias et de l'Industrie Musicale (BEMIM)/Commissie*, Jurispr. 1995, blz. II-147, punt 28. Ondernemersverenigingen waren eveneens klagers in de zaken die het voorwerp waren van het arrest n in zaak 298/83, *Comité des industries cinématographiques des Communautés européennes (CICCE)/Commissie*, Jurispr. 1985, blz. 1105, en in zaak T-319/99, *Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental (FENIN)/Commissie*, Jurispr. 2003, blz. II-357.

⁽³⁾ Gevoegde zaken T-133/95 en T-204/95, *International Express Carriers Conference (IECC)/Commissie*, Jurispr. 1998, blz. II-3645, punt 79-83.

⁽⁴⁾ Zie, in communautair verband, zaak T-37/92, *Bureau Européen des Unions des Consommateurs (BEUC)/Commissie*, Jurispr. 1994, blz. II-285, punt 36.

⁽⁵⁾ Deze kwestie is aan de orde gesteld in een thans bij het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen aanhangige procedure (gevoegde zaken T-213 en 214/01). De Commissie heeft ook een individuele consument als klager aanvaard in haar beschikking van 9 december 1998 in zaak nr. IV/D-2/34.466, *Griekse veerdienstmaatschappijen* (PB L 109 van 27.4.1999, blz. 24) overweging 1.

⁽⁶⁾ Gevoegde zaken T-133/95 en T-204/95, *International Express Carriers Conference (IECC)/Commissie*, Jurispr. 1998, blz. II-3645, punt 79.

C. Beoordeling van klachten

a) Belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst

41. Verwijzend naar vaste rechtspraak van de communautaire rechtscolleges en de praktijk van de Commissie, is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van mening dat zij niet is verplicht in elke zaak een onderzoek in te stellen ⁽¹⁾ of, a fortiori, een beschikking te geven in de zin van artikel 5 van de Toezichtovereenkomst over het al dan niet bestaan van een inbreuk op artikel 53 of 54 van de EER-Overeenkomst ⁽²⁾, maar dat zij aan de bij haar ingediende klachten een verschillende prioriteit mag toekennen en ter bepaling van deze prioriteit naar het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst mag verwijzen ⁽³⁾. Dit geldt slechts dan niet wanneer het voorwerp van de klacht tot de uitsluitende bevoegdheid van de Autoriteit behoort ⁽⁴⁾.
42. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA moet evenwel de feitelijke en juridische elementen waarvan de klagers haar in kennis hebben gesteld, zorgvuldig onderzoeken om het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst van verder onderzoek in een zaak te beoordelen ⁽⁵⁾.
43. Bij de beoordeling van het in een klacht aan de orde gestelde belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst moet rekening worden gehouden met de omstandigheden van elke individuele zaak. Daarom moet het aantal beoordelingscriteria waarnaar de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kan verwijzen, niet worden beperkt, en mag zij evenmin worden verplicht uitsluitend bepaalde criteria te gebruiken. Aangezien de feitelijke en juridische context van geval tot geval aanmerkelijk kan verschillen, is het geoorloofd om nieuwe criteria te gebruiken die voorheen nog niet in aanmerking waren genomen ⁽⁶⁾. Zo nodig mag de Autoriteit de voorkeur geven aan één enkel criterium ter beoordeling van het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst ⁽⁷⁾.
44. De criteria die voor de beoordeling van het belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst in het (verdere) onderzoek van een zaak relevant kunnen zijn, zijn als volgt:
- de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kan een klacht afwijzen op grond van het feit dat de klager zijn rechten voor de nationale rechter kan doen gelden ⁽⁸⁾;
 - de Autoriteit mag niet bepaalde situaties die tot de haar bij de EER-Overeenkomst opgedragen taak behoren, als bij voorbaat van haar werkterrein uitgesloten beschouwen, maar zij dient in elk individueel geval de ernst van de vermeende inbreuken op de mededinging alsmede het voortduren van de gevolgen ervan te beoordelen. Deze verplichting brengt met name mee, dat zij rekening houdt met de duur en de omvang van de gestelde inbreuken alsmede met de invloed ervan op de mededingingssituatie binnen het door de EER-Overeenkomst bestreken grondgebied ⁽⁹⁾;
 - het is mogelijk dat de Autoriteit een afweging moet maken tussen het belang van de gestelde inbreuk voor de werking van de EER-Overeenkomst, de waarschijnlijkheid dat zij het bestaan ervan kan aantonen en de omvang van de onderzoeksmiddelen die nodig zijn om haar taak, te waken over de toepassing van de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst, te kunnen vervullen ⁽¹⁰⁾;

⁽¹⁾ Zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 76, en zaak C-91/95 P, *Roger Tremblay e.a./Commissie*, Jurispr. 1996, blz. I-5547, punt 30.

⁽²⁾ Zaak 125/78, *GEMA/Commissie*, Jurispr. 1979, blz. 3173, punt 17, en zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punt 87.

⁽³⁾ Vaste rechtspraak in de Gemeenschap sinds zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 77; zie ook voetnoten 26 en 27.

⁽⁴⁾ Vaste rechtspraak in de Gemeenschap sinds zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 75. Wat hoofdstuk II betreft, is dit beginsel wellicht uitsluitend relevant in het kader van artikel 29 van dat hoofdstuk.

⁽⁵⁾ Zie in dit verband zaak 210/81, *Oswald Schmidt*, handelend onder de naam *Demo-Studio Schmidt/Commissie*, Jurispr. 1983, blz. 3045, punt 19, en zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punt 86.

⁽⁶⁾ Zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punten 79 en 80.

⁽⁷⁾ Zie in dit verband zaak C-450/98 P, *International Express Carriers Conference (IECC)/Commissie*, Jurispr. 2001, blz. I-3947, punten 57, 58 en 59.

⁽⁸⁾ Zie in dit verband zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 88 e.v.; zaak T-5/93, *Roger Tremblay e.a./Commissie*, Jurispr. 1995, blz. II-185, punt 65 e.v.; zaak T-575/93, *Casper Koelman/Commissie*, Jurispr. 1996, blz. II-1, punten 75-80; zie ook deel II waarin deze situatie uitvoeriger wordt uiteengezet.

⁽⁹⁾ Zie in dit verband zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punten 92 en 93.

⁽¹⁰⁾ Vaste rechtspraak in de Gemeenschap sinds zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 86.

- hangt het bestaan van de discretionaire bevoegdheid van de Autoriteit niet af van de vraag hoe ver het onderzoek in een zaak gevorderd is, toch maakt dit element deel uit van de omstandigheden van het concrete geval waarmee de Autoriteit eventueel rekening moet houden ⁽¹⁾;
 - de Autoriteit kan besluiten dat het niet passend is een klacht te onderzoeken wanneer de desbetreffende praktijken zijn beëindigd. De Autoriteit zal in dat geval echter wel moeten verifiëren of de mededingingsverstoringen niet voortduren en of de ernst van de inbreuken of het voortduren van de gevolgen ervan niet van dien aard zijn dat aan de klacht een belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst moet worden gehecht ⁽²⁾;
 - de Autoriteit kan eveneens besluiten dat het niet passend is een klacht te onderzoeken wanneer de betrokken ondernemingen ermee instemmen hun gedrag zodanig te veranderen dat zij van oordeel is dat er niet langer voldoende belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst bestaat om op te treden ⁽³⁾.
45. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van oordeel is dat een zaak niet blijk geeft van voldoende belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst om (verder) onderzoek te rechtvaardigen, kan de Autoriteit de klacht om die reden afwijzen. Dit besluit kan ofwel voor de aanvang van een onderzoek, ofwel na de vaststelling van onderzoeksmaatregelen worden genomen ⁽⁴⁾. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is evenwel niet verplicht een klacht af te wijzen wegens gebrek aan voldoende groot belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst ⁽⁵⁾.

b) *Beoordeling op grond van de artikelen 53 en 54*

46. Het onderzoek van een klacht op grond van de artikelen 53 en 54 omvat twee aspecten; het ene heeft betrekking op de feiten die moeten worden vastgesteld om een inbreuk op artikel 53 of 54 aan te tonen en het andere houdt verband met de juridische beoordeling van het gedrag waarop de klacht betrekking heeft.
47. Wanneer de klacht wel voldoet aan de vereisten van artikel 5 van hoofdstuk III en formulier C, doch niet voldoende is om de gegrondheid van de beweringen aan te tonen, kan hij om die reden worden afgewezen ⁽⁶⁾. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is niet verplicht feitelijke elementen die de klager haar niet ter kennis heeft gebracht en die zij enkel op basis van een onderzoek had kunnen ontdekken, in aanmerking te nemen om die klacht te kunnen afwijzen op grond van het feit dat het gedrag waarop de klacht betrekking heeft de EER-mededingingsregels niet schendt of niet binnen de werkingssfeer ervan valt ⁽⁷⁾.
48. De criteria voor de juridische beoordeling van overeenkomsten of gedragingen in het licht van de artikelen 53 en 54 kunnen in deze mededeling niet uitputtend worden behandeld. Potentiële klagers kunnen evenwel een beroep doen op de uitvoerige informatie van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ⁽⁸⁾, naast andere bronnen en met name de rechtspraak van het EVA-Hof en de communautaire rechtscolleges en de praktijk van de Autoriteit en de Commissie ⁽⁹⁾. In de navolgende punten worden vier specifieke onderwerpen genoemd en wordt aangegeven waar verdere informatie kan worden gevonden.

⁽¹⁾ Zie in dit verband zaak C-449/98 P, *International Express Carriers Conference (IECC)/Commissie*, Jurispr. 2001, blz. I-3875, punt 37.

⁽²⁾ Zie in dit verband zaak T-77/95, *Syndicat français de l'Express International e.a./Commissie*, Jurispr. 1997, blz. II-1, punt 57; zaak C-119/97 P, *Union française de l'express (Ufex) e.a./Commissie*, Jurispr. 1999, blz. I-1341, punt 95. Zie ook zaak T-37/92, *Bureau Européen des Unions des Consommateurs (BEUC)/Commissie*, Jurispr. 1994, blz. II-285, punt 113, waarin werd geoordeeld dat een ongeschreven verbintenis tussen een lidstaat en een derde land die niet is aangegaan in het kader van de gemeenschappelijke handelspolitiek, onvoldoende basis vormde om vast te stellen dat het gedrag waarop de klacht betrekking had, was beëindigd.

⁽³⁾ Zie in dit verband zaak T-110/95, *International Express Carriers (IECC)/Commissie e.a.*, Jurispr. (1998), blz. II-3605, punt 57, bevestigd door zaak C-449/98 P, *International Express Carriers (IECC)/Commissie e.a.*, Jurispr. 2001, blz. I-3875, punten 44-47.

⁽⁴⁾ Zie in dit verband zaak C-449/98 P, *International Express Carriers Conference (IECC)/Commissie*, Jurispr. 2001, blz. I-3875, punt 37.

⁽⁵⁾ Zie in dit verband zaak T-77/92, *Parker Pen/Commissie*, Jurispr. 1994, blz. II-549, punten 64 en 65.

⁽⁶⁾ Zaak 298/83, *Comité des industries cinématographiques des Communautés européennes (CICCE)/Commissie*, Jurispr. 1985, blz. 1105, punten 21-24, en zaak T-198/98, *Micro Leader Business/Commissie*, Jurispr. 1999, blz. II-3989, punten 32-39.

⁽⁷⁾ Zie in dit verband zaak T-319/99, *Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental (FENIN)/Commissie*, Jurispr. 2003, blz. II-357, punt 43.

⁽⁸⁾ Uitvoering aanwijzingen zijn te vinden op de website van de Autoriteit:
<http://www.eftasurv.int/fieldsofwork/fieldcompetition/>

⁽⁹⁾ Zoals in artikel 58 van de EER-Overeenkomst en Protocol 23 bij de EER-Overeenkomst is aangegeven, moeten de Autoriteit en de Commissie samenwerken teneinde onder meer te zorgen voor een homogene tenuitvoerlegging, toepassing en uitlegging van de EER-Overeenkomst. Zijn de besluiten en informele adviesbrieven van de Commissie weliswaar niet-bindend voor de Autoriteit, toch zal de Autoriteit trachten zoveel mogelijk rekening te houden met de beschikkingen-praktijk van de Commissie.

49. Overeenkomsten en gedragingen vallen in het toepassingsgebied van de artikelen 53 en 54 wanneer zij de handel tussen de Overeenkomstsluitende Partijen bij de EER-Overeenkomst kunnen beïnvloeden. Wanneer een overeenkomst of gedraging niet aan deze voorwaarde voldoet, kan het nationale mededingingsrecht van toepassing zijn, maar niet het EER-mededingingsrecht. Een uitgebreide toelichting op dit onderwerp kan worden gevonden in de mededeling betreffende het begrip „beïnvloeding van de handel” ⁽¹⁾.
50. Overeenkomsten die in het toepassingsgebied van artikel 53 vallen, kunnen overeenkomsten van geringe betekenis zijn die geacht worden de mededinging niet merkbaar te beperken. Dit onderwerp wordt nader uiteengezet in de-minimisbekendmaking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ⁽²⁾.
51. Overeenkomsten die aan de voorwaarden van een groepsvrijstelling voldoen, worden geacht te voldoen aan de voorwaarden van artikel 53, lid 3. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA kan, overeenkomstig artikel 29 van hoofdstuk II, een groepsvrijstelling slechts intrekken wanneer zij van oordeel is dat in een bepaald geval een overeenkomst waarop de groepsvrijstelling van toepassing is, bepaalde met artikel 53, lid 3, onverenigbare gevolgen heeft.
52. Het is mogelijk dat overeenkomsten die de mededinging beperken in de zin van artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst, voldoen aan de voorwaarden van artikel 53, lid 3, van de EER-Overeenkomst. Volgens artikel 1, lid 2, van hoofdstuk II zijn dergelijke overeenkomsten niet verboden, zonder dat hiertoe een voorafgaande administratief besluit is vereist. Nadere toelichting op de voorwaarden waaraan een overeenkomst uit hoofde van artikel 53, lid 3, moet voldoen, is opgenomen in de mededeling betreffende artikel 53, lid 3 ⁽³⁾.

D. De door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA gevolgde procedures bij de behandeling van klachten

a) Overzicht

53. Zoals werd opgemerkt, is de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA niet verplicht op basis van elke klacht die wordt ingediend, een onderzoek te verrichten om vast te stellen of er sprake is van een inbreuk. De Autoriteit is echter wel gehouden de feitelijke en juridische elementen waarvan klagers haar op de hoogte hebben gebracht, aandachtig te onderzoeken, om te beoordelen of deze elementen op gedragingen wijzen die een inbreuk kunnen vormen op de artikelen 53 en 54 ⁽⁴⁾.
54. In de procedure die de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA volgt om klachten te behandelen, kunnen verschillende fasen worden onderscheiden ⁽⁵⁾.
55. Tijdens de eerste fase, die volgt op de indiening van de klacht, verzamelt de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de nodige gegevens om te beoordelen welk gevolg aan de klacht moet worden gegeven. Deze fase kan een informele uitwisseling van standpunten tussen de Autoriteit en de klager omvatten, bedoeld om de feitelijke en juridische elementen die het voorwerp van de klacht zijn, te preciseren. In deze fase kan de Autoriteit een eerste reactie op de klacht geven en de klager in staat stellen om zijn beweringen in het licht van die eerste reactie nader toe te lichten.
56. In de tweede fase kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de zaak nader onderzoeken met het oog op de inleiding van de procedure van artikel 7, lid 1, van hoofdstuk II ten aanzien van de ondernemingen waartegen de klacht is gericht. Wanneer de Autoriteit van oordeel is dat er onvoldoende grond is om gevolg te geven aan de klacht, zal zij de klager hiervan met opgave van redenen in kennis stellen en biedt zij hem de mogelijkheid om, binnen een termijn die zij vaststelt, eventuele nadere opmerkingen kenbaar te maken (artikel 7, lid 1, van hoofdstuk III).

⁽¹⁾ Mededeling betreffende het begrip „beïnvloeding van de handel” in de artikelen 53 en 54 van de EER-Overeenkomst (nog niet bekendgemaakt).

⁽²⁾ Bekendmaking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA inzake overeenkomsten van geringe betekenis die de mededinging niet merkbaar beperken in de zin van artikel 53, lid 1, van de EER-Overeenkomst (*de minimis*) (PB C 67 van 20.3.2003, blz. 20 en EER-Supplement bij het PB nr. 15 van 20.3.2003, blz. 11).

⁽³⁾ Mededeling van de Autoriteit — Richtsnoeren betreffende de toepassing van artikel 53, lid 3, van de EER-Overeenkomst (nog niet bekendgemaakt).

⁽⁴⁾ Zie in dit verband zaak 210/81, *Oswald Schmidt*, handelend onder de naam *Demo-Studio Schmidt/Commissie*, Jurispr. 1983, blz. 3045, punt 19, en zaak T-24/90, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1992, blz. II-2223, punt 79.

⁽⁵⁾ Zie in dit verband zaak T-64/89, *Automec/Commissie*, Jurispr. 1990, blz. II-367, punten 45, 46 en 47, en zaak T-37/92, *Bureau Européen des Unions des Consommateurs (BEUC)/Commissie*, Jurispr. 1994, blz. II-285, punt 29.

57. Indien de klager zijn standpunt niet binnen de door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA vastgestelde termijn kenbaar maakt, wordt de klacht geacht te zijn ingetrokken (artikel 7, lid 3, van hoofdstuk III). In alle overige gevallen neemt de Autoriteit in de derde fase van de procedure kennis van de door de klager ingediende opmerkingen waarna zij hetzij een procedure inleidt ten aanzien van het voorwerp van de klacht, hetzij een beschikking tot afwijzing van de klacht geeft ⁽¹⁾.
58. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA overeenkomstig artikel 13 van hoofdstuk II een klacht afwijst op grond van het feit dat een autoriteit de zaak behandelt of heeft behandeld, gaat zij volgens artikel 9 van hoofdstuk III te werk.
59. Gedurende het gehele verloop van de procedure beschikken klagers over een aantal rechten die met name in de artikelen 6, 7 en 8 van hoofdstuk III is vastgelegd. De handelingen van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA in mededingingszaken vormen evenwel geen contradictoire procedure tussen de klager, enerzijds, en de ondernemingen waarop het onderzoek betrekking heeft, anderzijds. De procedurele rechten van klagers gaan dan ook minder ver dan het recht van verweer van de ondernemingen waartegen een inbreukprocedure is ingeleid ⁽²⁾.

b) Indicatieve termijn waarbinnen de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de klager in kennis moet stellen van de voorgenomen maatregelen

60. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA is verplicht om binnen een redelijke termijn uitspraak te doen over een klacht ⁽³⁾. Wat onder een redelijke termijn moet worden verstaan hangt van de omstandigheden van elke zaak af en in het bijzonder van de context ervan, de verschillende fasen van de procedure die de Autoriteit heeft gevolgd, het gedrag van de partijen tijdens de procedure, de ingewikkeldheid van de zaak, alsmede het belang ervan voor de verschillende betrokken partijen ⁽⁴⁾.
61. De Toezichthoudende Autoriteit van de EVA zal in beginsel trachten klagers binnen een indicatieve termijn van vier maanden na de ontvangst van de klacht in kennis te stellen van het gevolg dat zij voornemens is hieraan te geven. Zo zal de Autoriteit, in het licht van de omstandigheden van de individuele zaak en met name de eventuele noodzaak om de klager of derden om aanvullende inlichtingen te verzoeken, de klager in beginsel binnen vier maanden meedelen of zij voornemens is de zaak aan een nader onderzoek te onderwerpen. Deze termijn is niet wettelijk bindend.
62. Binnen deze periode van vier maanden kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de klager bij wijze van eerste reactie in de eerste fase van de procedure meedelen welk gevolg zij voornemens is aan de klacht te geven (zie punt 55). Ook kan de Autoriteit, wanneer het onderzoek van de klacht de tweede fase heeft bereikt (zie punt 56), de klager door middel van een brief overeenkomstig artikel 7, lid 1, van hoofdstuk III rechtstreeks in kennis stellen van haar voorlopige beoordeling.
63. Om ervoor te zorgen dat hun klacht zo snel mogelijk wordt behandeld is het wenselijk dat klagers zorgvuldig aan de procedure meewerken, bijvoorbeeld door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA van nieuwe ontwikkelingen in kennis te stellen ⁽⁵⁾.

c) Procedurele rechten van de klager

64. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA overeenkomstig artikel 10, lid 1, van hoofdstuk III een mededeling van punten van bezwaar richt tot de ondernemingen waartegen een klacht is ingediend, heeft de klager recht op een afschrift van dit document waaruit de bedrijfsgeheimen en andere vertrouwelijke informatie van de betrokken ondernemingen zijn geschrapt (niet-vertrouwelijke versie van de mededeling van punten van bezwaar; zie artikel 6, lid 1, van hoofdstuk III). De klager wordt verzocht schriftelijk zijn standpunt over de mededeling van punten van bezwaar kenbaar te maken. Hiervoor zal een termijn worden vastgesteld.

⁽¹⁾ Zie in dit verband zaak C-282/95 P, *Guérin automobiles/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-1503, punt 36.

⁽²⁾ Gevoegde zaken 142 en 156/84, *British American Tobacco Company en R.J. Reynolds Industries/Commissie*, Jurispr. 1987, blz. 249, punten 19 en 20.

⁽³⁾ Zie in dit verband zaak C-282/95 P, *Guérin automobiles/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-1503, punt 37.

⁽⁴⁾ Zie in dit verband gevoegde zaken T-213/95 en T-18/96, *Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf (SCK) en Federatie van Nederlandse Kraanbedrijven (FNK)/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. 1739, punt 57.

⁽⁵⁾ Het begrip „zorgvuldigheid” van de klager wordt door het Gerecht van eerste aanleg van de Europese Gemeenschappen gebruikt in zaak T-77/94, *Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten e.a./Commissie*, Jurispr. 1997, blz. II-759, punt 75.

65. Daarenboven kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA klagers zonodig in de gelegenheid stellen hun standpunt kenbaar te maken tijdens de hoorzitting voor de partijen tot wie een mededeling van punten van bezwaar is gericht, indien de klagers in hun schriftelijke opmerkingen daarom verzoeken ⁽¹⁾.
66. Klagers kunnen, op eigen initiatief of op verzoek van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, documenten indienen die bedrijfsgeheimen of andere vertrouwelijke informatie bevatten. Vertrouwelijke informatie wordt door de Autoriteit beschermd ⁽²⁾. Krachtens artikel 16 van hoofdstuk III moeten klagers vertrouwelijke informatie identificeren, aangeven waarom zij deze informatie als vertrouwelijk beschouwen en een afzonderlijke, niet-vertrouwelijke versie verstrekken wanneer zij overeenkomstig artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van hoofdstuk III hun standpunt kenbaar maken, alsmede wanneer zij in de loop van dezelfde procedure verdere informatie verstrekken. Verder kan de Autoriteit in alle andere gevallen klagers die documenten overleggen of verklaringen afleggen, verzoeken aan te geven welke documenten of delen van documenten of verklaringen zij als vertrouwelijk beschouwen. Zij kan met name een termijn vaststellen waarin de klager moet meedelen waarom hij bepaalde informatie als vertrouwelijk beschouwt en hij een niet-vertrouwelijke versie moet verstrekken, onder toevoeging van een beknopte beschrijving of een niet-vertrouwelijke versie van alle geschrapte informatie.
67. Ook indien bepaalde informatie als vertrouwelijk wordt aangemerkt, belet dit de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA niet om inlichtingen bekend te maken of te gebruiken wanneer dit voor het bewijs van een inbreuk op artikel 53 of 54 noodzakelijk is ⁽³⁾. Wanneer bedrijfsgeheimen en vertrouwelijke informatie nodig zijn om een inbreuk aan te tonen, moet de Autoriteit voor elk afzonderlijk document beoordelen of de noodzaak tot openbaarmaking zwaarwegender is dan de schade die als gevolg van de openbaarmaking zou kunnen ontstaan.
68. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA oordeelt dat een klacht niet nader hoeft te worden onderzocht omdat er onvoldoende belang uit hoofde van de EER-Overeenkomst is om de zaak voort te zetten of op andere gronden, stelt zij de klager hiervan bij brief in kennis met vermelding van de rechtsgrondslag (artikel 7, lid 1, van hoofdstuk III), motiveert zij deze voorlopige beoordeling en geeft zij de klager de gelegenheid om aanvullende inlichtingen te verstrekken of zijn standpunt kenbaar te maken binnen een door de Autoriteit vastgestelde termijn. Tevens deelt Autoriteit de klager mee wat de gevolgen zijn indien hij nalaat te antwoorden overeenkomstig artikel 7, lid 3, van hoofdstuk III, zoals hieronder wordt uiteengezet.
69. Overeenkomstig artikel 8, lid 1, van hoofdstuk III heeft de klager recht van toegang tot de documenten waarop de Autoriteit haar voorlopige beoordeling heeft gebaseerd. Deze toegang wordt gewoonlijk verleend door het aanhechten van een afschrift van de desbetreffende documenten aan de brief.
70. De termijn waarbinnen de klager zijn standpunt kenbaar kan maken over de brief ingevolge artikel 7, lid 1, van hoofdstuk III, wordt vastgesteld naar gelang van de omstandigheden van de zaak. De termijn kan niet minder dan vier weken bedragen (artikel 17, lid 2, van hoofdstuk III). Indien de klager niet binnen de vastgestelde termijn antwoordt, wordt de klacht geacht te zijn ingetrokken overeenkomstig artikel 7, lid 3, van hoofdstuk III. Klagers zijn gerechtigd hun klacht te allen tijde in te trekken indien zij zulks wensen.
71. De klager kan om een verlenging van de termijn voor het kenbaar maken van zijn standpunt verzoeken. Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA een dergelijke verlenging toestaan.
72. Wanneer de klager in dit geval aanvullende opmerkingen verstrekt, neemt de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA nota van deze opmerkingen. Wanneer zij van dien aard zijn dat de Autoriteit besluit het gevolg dat zij voornemens was aan de klacht te geven te wijzigen, kan zij een procedure inleiden tegen de ondernemingen waartegen de klacht is gericht. In deze procedure beschikt de klager over de bovenvermelde procedurele rechten.
73. Wanneer het standpunt van de klager geen verandering brengt in het voorgenomen optreden van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA, wijst deze de klacht bij beschikking af ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Artikel 6, lid 2, van hoofdstuk III.

⁽²⁾ Artikel 122 van de EER-Overeenkomst; artikel 14, lid 4, van de Toezichtovereenkomst; artikel 28 van hoofdstuk II, en artikelen 15 en 16 van hoofdstuk III.

⁽³⁾ Artikel 27, lid 2, van hoofdstuk III.

⁽⁴⁾ Artikel 7, lid 2, hoofdstuk III. Zie in dit verband zaak C-282/95 P, *Guérin automobiles/Commissie*, Jurispr. 1997, blz. I-1503, punt 36.

d) *De beschikking van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA tot afwijzing van een klacht*

74. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA bij beschikking overeenkomstig artikel 7, lid 2, van hoofdstuk III een klacht afwijst, moet zij haar besluit overeenkomstig artikel 16 van de Toezicht-overeenkomst motiveren; deze motivering moet dus beantwoorden aan de aard van de betrokken handeling en de omstandigheden van het geval in aanmerking nemen.
75. De motivering moet de redenering van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA duidelijk en ondubbelzinnig tot uitdrukking brengen, opdat de klager de gronden van het genomen besluit kan kennen en het EVA-Hof zijn toezichtsbevoegdheid kan uitoefenen. De Autoriteit is evenwel niet verplicht een standpunt te bepalen ten aanzien van alle argumenten die de klagers tot staving van hun klacht hebben ingeroepen. Zij kan volstaan met een uiteenzetting van de feiten en rechtsoverwegingen die in het bestek van haar beschikking van wezenlijk belang zijn ⁽¹⁾.
76. Wanneer de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA een klacht afwijst in een zaak die tevens aanleiding geeft tot een beschikking overeenkomstig artikel 10 van hoofdstuk II (vaststelling van niet-toepasbaarheid van artikel 53 of 54) of artikel 9 van hoofdstuk II (toezeggingen), kan in de beschikking tot afwijzing worden verwezen naar die andere beschikking die op basis van de bedoelde bepalingen is gegeven.
77. Tegen een beschikking tot afwijzing van een klacht kan bij het EVA-Hof beroep worden ingesteld ⁽²⁾.
78. Een beschikking tot afwijzing van een klacht ontnemt klagers de mogelijkheid om een verzoek tot heropening van het onderzoek te doen, tenzij zij belangrijke nieuwe feiten aanvoeren. Verdere correspondentie van klagers over dezelfde vermeende inbreuk kan derhalve niet als een nieuwe klacht worden beschouwd, tenzij belangrijke nieuwe feiten ter kennis van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA worden gebracht. Onder passende omstandigheden kan de Autoriteit evenwel een zaak heropenen.
79. In een beschikking tot afwijzing van een klacht wordt niet definitief uitspraak gedaan over het al dan niet bestaan van een inbreuk op artikel 53 of 54, zelfs indien de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de feiten op grond van de artikelen 53 en 54 heeft beoordeeld. Het oordeel van de Autoriteit in een beschikking tot afwijzing van een klacht belet de rechter of mededingingsautoriteit van een EVA-staat derhalve niet om de artikelen 53 en 54 toe te passen op de overeenkomsten en praktijken die hun worden voorgelegd. Het oordeel van de Autoriteit in een beschikking tot afwijzing van een klacht is een feitelijk gegeven waarmee de rechter in EVA-staten rekening kan houden bij zijn onderzoek van de vraag of de betrokken overeenkomst of gedragingen in overeenstemming zijn met de artikelen 53 en 54 ⁽³⁾.

e) *Bijzondere situaties*

80. Krachtens artikel 8 van hoofdstuk II kan de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA ambtshalve voorlopige maatregelen gelasten wanneer de mededinging op ernstige en onherstelbare wijze dreigt te worden geschaad. Artikel 8 van hoofdstuk II maakt duidelijk dat personen die overeenkomstig artikel 7, lid 2, van hoofdstuk II een klacht indienen, niet om voorlopige maatregelen kunnen verzoeken. Verzoeken van ondernemingen om voorlopige maatregelen kunnen bij de rechterlijke instanties van de EVA-staten worden ingediend, die heel wel in staat zijn om hierover uitspraak te doen ⁽⁴⁾.
81. Sommige personen wensen wellicht de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA in kennis te stellen van vermeende inbreuken op artikel 53 of 54 zonder dat hun identiteit aan de ondernemingen die de vermeende inbreuken zouden hebben begaan, bekend wordt gemaakt. Deze personen wordt verzocht met de Autoriteit contact op te nemen. De Autoriteit is verplicht de anonimiteit van een informant te respecteren indien deze daarom heeft verzocht ⁽⁵⁾, tenzij dit verzoek duidelijk ongerechtvaardigd is.

⁽¹⁾ Vaste rechtspraak; cf. zaak E-2/94, *Scottish Salmon Growers Association Ltd/Toezichthoudende Autoriteit van de EVA*, Jurispr. EVA-Hof 1994-1995, blz. 59; zaak E-4/97, *Den Norske Bankforening/Toezichthoudende Autoriteit van de EVA*, Jurispr. EVA-Hof 1998, blz. 38, en, wat de Gemeenschap betreft, onder meer zaak T-114/92, *Bureau Européen des Médias et de l'Industrie Musicale (BEMIM)/Commissie*, Jurispr. 1995, blz. II-147, punt 41.

⁽²⁾ Artikel 36, lid 2, van de Toezichtovereenkomst. Zie, in communautair verband, zaak 210/81, *Oswald Schmidt*, handelend onder de naam *Demo-Studio Schmidt/Commissie*, Jurispr. 1983, blz. 3045.

⁽³⁾ Zie in dit verband zaak T-575/93, *Casper Koelman/Commissie*, Jurispr. 1996, blz. II-1, punten 41, 42 en 43.

⁽⁴⁾ Naar gelang van de zaak, kunnen de mededingingsautoriteiten van de EVA-staten even goed in staat zijn voorlopige maatregelen te nemen.

⁽⁵⁾ Zaak 145/83, *Stanley George Adams/Commissie*, Jurispr. 1985, blz. 3539.

BIJLAGE

FORMULIER C

KLACHT IN DE ZIN VAN 7 VAN HOOFDSTUK II**I. Informatie over de klager en de onderneming(en) of ondernemersvereniging waartegen de klacht is gericht**

1. Gelieve volledige gegevens te verstrekken over de identiteit van de natuurlijke of rechtspersoon die de klacht indient. Indien de klager een onderneming is, gelieve de ondernemingsgroep te vermelden waartoe zij behoort en een beknopt overzicht te geven van de aard en de reikwijdte van haar zakelijke activiteiten. Gelieve een contactpersoon op te geven (met telefoonnummer, post- en e-mailadres) bij wie aanvullende inlichtingen kunnen worden verkregen.
2. Gelieve de ondernemingen(en) of ondernemersvereniging te vermelden waartegen de klacht is gericht, en in voorkomend geval alle beschikbare informatie te verstrekken over de ondernemingsgroep waartoe deze onderneming(en) behoort/behoren en over de aard en de reikwijdte van de zakelijke activiteiten ervan. Gelieve de positie van de klager ten opzichte van de onderneming(en) of ondernemersvereniging waartegen de klacht is gericht, te vermelden (bv. klant, concurrent).

II. Gegevens over de vermeende inbreuk en feitenmateriaal

3. Gelieve uitvoerig de feiten uiteen te zetten waaruit volgens u een inbreuk op artikel 53 of 54 van de EER-Overeenkomst blijkt. Vermeld met name de aard van de producten (goederen of diensten) die worden beïnvloed door de vermeende inbreuken en zet zonodig de zakelijke betrekkingen ten aanzien van deze producten uiteen. Gelieve alle beschikbare gegevens te verstrekken over de overeenkomsten of gedragingen van de ondernemingen of ondernemersverenigingen waarop deze klacht betrekking heeft. Vermeld, voorzover mogelijk, de relatieve marktpositie van de ondernemingen waartegen de klacht is gericht.
4. Gelieve alle documentatie waarover u beschikt en die op de in de klacht uiteengezette feiten betrekking heeft of hiermee rechtstreeks verband houdt (zoals de tekst van overeenkomsten, notulen van onderhandelingen of vergaderingen, transactievoorwaarden, bedrijfsdocumenten, circulaires, correspondentie, verslagen van telefoongesprekken ...) in te dienen. Vermeld de namen en adressen van de personen die de in de klacht uiteengezette feiten kunnen staven, en met name van personen die nadeel ondervinden van de vermeende inbreuk. Gelieve statistische of andere gegevens waarover u beschikt en die verband houden met de uiteengezette feiten over te leggen, in het bijzonder wanneer zij betrekking hebben op marktontwikkelingen (bv. informatie met betrekking tot prijzen en prijsontwikkelingen, belemmeringen voor de toegang van nieuwe leveranciers tot de markt, enz.).
5. Gelieve uw standpunt uiteen te zetten over de geografische reikwijdte van de vermeende inbreuk en, ingeval dit niet duidelijk is, uit te leggen in hoeverre de handel tussen de EG-lidstaten of tussen de Gemeenschap en één of meer EVA-staten of tussen EVA-staten door het gedrag waarop de klacht betrekking heeft, ongunstig kan worden beïnvloed.

III. Met de klacht beoogde vaststelling door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA en rechtmatig belang

6. Gelieve uiteen te zetten welke vaststelling of maatregel u als resultaat van het door de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA gegeven gevolg voor ogen staat.
7. Gelieve uiteen te zetten waarom u aanspraak maakt op een rechtmatig belang als klager overeenkomstig artikel 7 van Hoofdstuk II. Verklaar met name op welke wijze u nadeel ondervindt van het gedrag waarop de klacht betrekking heeft en leg uit hoe volgens u een optreden van de Toezichthoudende Autoriteit van de EVA de situatie zou kunnen verhelpen.

IV. Bij de nationale mededingingsautoriteiten of de nationale rechter ingestelde procedures

8. Gelieve volledige informatie te verstrekken over de vraag of u, met betrekking tot dezelfde of nauw verwante onderwerpen, een andere mededingingsautoriteit heeft benaderd en/of een rechtszaak aanhangig heeft gemaakt bij een nationale rechter. Zo ja, gelieve volledige gegevens te verstrekken over de administratieve of gerechtelijke autoriteit waarmee contact is opgenomen en de stukken die aan deze autoriteit zijn voorgelegd.

Verklaring dat de op dit formulier en de in bijlagen vervatte inlichtingen volledig te goeder trouw zijn verstrekt.

Datum en handtekening

V

(Bekendmakingen)

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET
GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

COMMISSIE

STAATSTEUN — DUITSLAND

Staatssteun C 24/07 (ex NN 71/06) — Staatsteun ten gunste van Flughafen Lübeck GmbH en Ryanair**Uitnodiging opmerkingen te maken overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag**

(Voor de EER relevante tekst)

(2007/C 287/07)

De Commissie heeft Duitsland bij schrijven van 10 juli 2007, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel kenbaar maken door deze binnen één maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Energie en Vervoer
Directoraat A, Algemene zaken
DM 28, 6/109
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 41 04

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Duitsland worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

— Beschrijving van de steunmaatregel:

Deze zaak betreft bepaalde zakenrelaties die vragen kunnen doen rijzen inzake eventuele staatssteun ten gunste van de luchthaven Lübeck Blankensee, van verschillende aard naar gelang van de betrokken partijen.

- Potentiële staatssteun ten gunste van Flughafen Lübeck GmbH (de luchthavenexploitant) ten behoeve van de bedrijfsvoering van de luchthaven: de Hansastad Lübeck lijkt de functionering van de luchthaven te hebben gefinancierd op verschillende manieren, namelijk een overeenkomst betreffende de overdracht van verliezen, een gunstige leasingregeling en garanties.
- Potentiële staatssteun ten gunste van Flughafen Lübeck GmbH door middel van financiering van infrastructuur: het Land Schleswig-Holstein heeft Flughafen Lübeck

GmbH via the Hansastad Lübeck financiering verstrekt voor verscheidene bouwinvesteringen op de luchthaven van Lübeck (met name voor de installatie van een Category II Instrument Landing System (ILS Cat II)).

- Potentiële staatssteun ten gunste van Infratil in de context van de privatisering van de Flughafen Lübeck GmbH: Flughafen Lübeck GmbH werd „geprivatiseerd” door de verkoop van 90 % van de aandelen van Flughafen Lübeck GmbH door de stad Lübeck aan Infratil, een in Nieuw Zeeland gebaseerde luchthavenexploitant.
- Potentiële staatssteun ten gunste van Ryanair: in de relatie tussen Flughafen Lübeck GmbH en de lagekostenluchtvaartmaatschappij Ryanair heeft deze laatste wellicht staatssteun ontvangen in de vorm van inadequate landingsrechten en passagiersheffingen en van marketingsteun.

— **Beoordeling van de steunmaatregel:**

de Commissie is tot de conclusie gekomen dat de privatisering van Flughafen Lübeck GmbH waarschijnlijk is gebeurd overeenkomstig de van toepassing zijnde Commissie-richtsnoeren en dus wellicht geen staatssteun inhoudt. In dit stadium kan zij echter niet met zekerheid vaststellen of de door Infratil betaalde prijs daadwerkelijke de marktprijs is.

De Commissie tot de conclusie gekomen dat de drie andere maatregelen waarschijnlijk staatssteun inhouden.

Verenigbaarheid van de steunmaatregel met deze rechtsgrondslag, inclusief de twijfels van de Commissie, met verwijzing naar de specifieke bepalingen in de relevante richtsnoeren/kaders

De steun voor de bedrijfsvoering voor Flughafen Lübeck GmbH is beoordeeld op basis van artikel 86, lid 2, en artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag. In dit stadium betwijfelt de Commissie ten eerste of die steun als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden beschouwd aangezien geen enkele van de uitzonderingen op het algemene beginsel van verbod van staatssteun lijkt te gelden.

De investeringssteun voor Flughafen Lübeck GmbH kan als verenigbaar worden beschouwd overeenkomstig artikel 87, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag en de richtsnoeren 2005 van de Commissie betreffende staatssteun voor regionale luchthavens, op voorwaarde dat aan alle in deze richtsnoeren neergelegde voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden zijn:

- de bouw en de exploitatie van de infrastructuur beantwoorden aan een duidelijk omschreven doel van algemeen belang (regionale ontwikkeling, toegankelijkheid, enz.);
- de infrastructuur is nodig en staat in verhouding tot het gestelde doel;

- de infrastructuur biedt op middellange termijn voldoende gebruiksmogelijkheden, het gebruik van de bestaande infrastructuur in aanmerking genomen;
- de infrastructuur is voor alle potentiële gebruikers gelijk en is zonder discriminatie toegankelijk;
- het handelsverkeer wordt niet zozeer beïnvloed dat dit in strijd is met het communautaire belang.

In dit stadium betwijfelt de Commissie of aan deze voorwaarden is voldaan.

Wanneer blijkt dat de door Infratil betaalde prijs niet in overeenstemming is met de marktprijs, is de staatssteun in de context van de privatisering naar alle waarschijnlijkheid niet verenigbaar met de gemeenschappelijke markt aangezien geen van de gronden voor dergelijke verenigbaarheid van toepassing lijkt te zijn.

De steun voor de bedrijfsvoering voor Ryanair kan als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd als aan de voorwaarden voor toestemming voor aanloopsteun van de richtsnoeren 2005 van de Commissie betreffende staatssteun voor regionale luchthavens is voldaan. De Commissie betwijfelt of aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- opening van nieuwe routes: de Duitse overheid heeft niet aangetoond dat de steun beperkt is tot nieuwe routes;
- economische levensvatbaarheid en degressiviteit: de Duitse overheid heeft niet aangetoond dat de steun beperkt is tot nieuwe routes, noch dat hij degressief is;
- steun met betrekking tot aanloopkosten: de Duitse overheid heeft niet aangetoond dat de steun beperkt is tot de aanloopkosten;
- bekendmaking en niet-discriminatie: de Duitse overheid heeft niet aangetoond dat de steun bekend is gemaakt en dat hij beschikbaar werd gesteld onder niet-discriminerende voorwaarden.

Overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad ⁽¹⁾ kan elke onrechtmatige steun van de begunstigde worden teruggevorderd.

⁽¹⁾ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

STAATSTEUN — ROEMENIË**Steunmaatregel van de staten C 40/07 (ex NN 48/07) — Privatisering van Mittal Steel Roman****Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken****(Voor de EER relevante tekst)**

(2007/C 287/08)

De Commissie heeft Roemenië bij schrijven van 25 september 2007, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt, maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie overheidssteun
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 12 42

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Roemenië worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING**PROCEDURE**

In het kader van de privatisering van Mittal Steel Roman (MS Roman), voorheen Petrotub, in 2003 is door verscheidene openbare autoriteiten goedkeuring verleend voor schuldverminderingen en -herschikkingen. Na de toetreding van Roemenië tot de EU verzocht de Commissie om inlichtingen over deze schuldverminderingen en -herschikkingen, welke door Roemenië op 8 maart 2007, 13 maart 2007, 14 juni 2007 en 5 juli 2007 werden verstrekt.

BESCHRIJVING

MS Roman is een producent van gietijzeren en stalen buizen, gevestigd in Roman, Roemenië. De onderneming maakt deel uit van de ijzer- en staalindustrie volgens de definitie van bijlage B bij de Multisectorale kaderregeling betreffende regionale steun voor grote investeringsprojecten. De onderneming werd in 2003 geprivatiseerd onder de naam LNM Holdings N.V., thans Mittal Steel. In het kader van de privatisering kwamen de sociaalezekerheidskas, het werkloosheidsfonds, het nationale fonds voor de volksgezondheid en APAPS, de Autoriteit voor de privatisering en het beheer van staatseigendommen (thans de Autoriteit voor de valorisatie van staatsactiva AVAS), welke instantie vóór de privatisering eigenaar van Petrotub was, overeen om een bedrag aan uitstaande schulden van circa 931,47 miljard ROL (24,39 miljoen EUR) kwijt te schelden en een schuldbedrag van 20,00 miljoen ROL (0,52 miljoen EUR) te herschikken. Roemenië betoogt dat de privatisering voor de staat voordeliger was dan de liquidatie van de onderneming en dat de staat met deze schuldvermindering en -herschikking, handelde als een particuliere investeerder in een markteconomie. Roemenië concludeert derhalve dat de vermindering en herschikking van de schuld geen staatssteun vormen.

BEOORDELING

Hoewel de mogelijke steun werd verleend alvorens Roemenië tot de EU toetrad is de Commissie uit hoofde van de bijzondere bepalingen van bijlage VII bij het Protocol bij de Toetredingsakte inzake steun aan de ijzer- en staalindustrie, bevoegd deze steun te beoordelen.

De Commissie vraagt zich af of de vermindering en de herschikking van openbare schulden geen staatssteun vormen. Ten eerste betwijfelt zij of de betalingen aan de verschillende openbare schuldeisers en APAPS kunnen worden samengevoegd; volgens haar dient elke schuldeiser afzonderlijk in aanmerking te worden genomen. In dit geval lijken het faillissement en de liquidatie van de onderneming voor elk van de schuldeisers en APAPS voordeliger te zijn dan privatisering.

Ten tweede vraagt de Commissie zich af of, ook indien zij ermee zou instemmen dat de openbare schuldeisers en APAPS als aandeelhouder als één geheel kunnen worden beschouwd, privatisering de beste oplossing was. Bij de berekening van de kosten van het liquidatiescenario telt Roemenië de betalingen die de staat heeft verricht op grond van een staatsgarantie die in 1998 aan Petrotub was toegekend, als kosten voor de staat mee. Wanneer wordt beoordeeld of de staat als particuliere investeerder in een markteconomie is opgetreden, dient evenwel onderscheid te worden gemaakt tussen de verplichtingen waarmee een particuliere investeerder in een soortgelijke situatie zou worden geconfronteerd en de verplichtingen van de staat als openbare autoriteit. De staatsgarantie lijkt door de staat in zijn hoedanigheid als openbare autoriteit te zijn verleend, zodat eventuele betalingen in het kader van deze garantie bij de berekening van de liquidatiekosten niet in aanmerking kunnen worden genomen. Indien deze betalingen niet worden meegerekend lijkt het erop dat faillissement een gunstiger oplossing voor de staat zou zijn geweest dan privatisering.

TEKST VAN DE BRIEF

„Comisia dorește să informeze România că, în urma examinării informațiilor furnizate de autoritățile dumneavoastră privind ajutorul menționat anterior, a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

I. PROCEDURĂ

- (1) La 2 februarie 2007, Comisia a solicitat informații referitoare la scutirile de la plata datoriilor și reeșalonarea acestora acordate întreprinderii Mittal Steel Roman (denumită în continuare «MS Roman»), fostă Petrotub, în contextul privatizării acesteia. România a furnizat informații prin intermediul unei scrisori din data de 8 martie 2007, înregistrată la aceeași dată și al unei alte scrisori din data de 9 martie 2007, înregistrată la data de 13 martie 2007. Comisia a solicitat informații suplimentare la 1 iunie 2007, pe care România le-a furnizat prin intermediul unei scrisori din data de 14 iunie 2007, înregistrată la aceeași dată și al unei alte scrisori din data de 5 iulie 2007, înregistrată la aceeași dată. Au fost organizate două reuniuni cu autoritățile române și reprezentanții societății, care au avut loc la 2 mai 2007 și, respectiv, 12 iulie 2007.

II. DESCRIERE

2.1. Întreprinderea vizată

- (2) MS Roman este o întreprindere producătoare de tuburi turnate din fontă și oțel, localizată în Roman, România. Aceasta aparține societății Mittal Steel și produce diverse tipuri de oțeluri carbon și slab aliate, fără sudură. Produsele societății sunt utilizate în industria petrolului și a gazelor naturale, în industria energiei nucleare și a celei pe bază de combustibili fosili, în industria producătoare de mașini și în industria construcțiilor civile. În conformitate cu informațiile prezentate pe site-ul internet al societății Mittal Steel, MS Roman are o capacitate anuală de producție de 500 000 de tone și aproximativ 3 100 de angajați.
- (3) De la data expirării Tratatului CECO la 23 iulie 2002, MS Roman aparține industriei oțelului, astfel cum este definită în anexa B la Cadrul multisectorial privind ajutorul regional pentru proiecte mari de investiții ⁽¹⁾.

2.2. Privatizarea

- (4) MS Roman a fost preluată în 2003 de societatea LNM Holdings N.V. (denumită în continuare «LNM»), numită ulterior Mittal Steel și în prezent Arcelor Mittal. Înaintea preluării de către LNM, statul era acționarul majoritar al societății, deținând aproximativ 70 % din acțiunile acesteia, numele societății fiind la acea vreme Petrotub. Privatizarea a fost efectuată pe baza unei proceduri de licitație, la care agenția română de privatizare APAPS (Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului) ⁽²⁾ a invitat câțiva posibili ofertanți să depună oferte. Conform informațiilor furnizate de România, APAPS a vândut societatea ofertantului care a propus condițiile cele mai avantajoase, și anume LNM. La momentul privatizării, Petrotub se afla într-o situație financiară dificilă. Cifra de afaceri a societății a scăzut de la 4 645 miliarde ROL (122 milioane EUR) în 2002 la 2 695 miliarde ROL (71 milioane EUR) ⁽³⁾ în 2003, iar cifra pierderilor a crescut de la 35 miliarde ROL (1 milion EUR) în 2002 la 1 235 miliarde ROL (32 milioane EUR) în 2003.

⁽¹⁾ JO C 70, 19.3.2002, p. 8.

⁽²⁾ În luna mai 2004, APAPS (Autoritatea pentru Privatizare și Administrarea Participațiilor Statului) și AVAB (Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare) au fuzionat, rezultând astfel o nouă entitate — AVAS (Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului).

⁽³⁾ Rata de schimb utilizată este de 38 185 ROL = 1 EUR care era rata de schimb oficială stabilită de Banca Națională a României la data de 30 septembrie 2003. România a utilizat această rată de schimb în datele furnizate.

- (5) Acordul de vânzare-cumpărare pentru privatizare a fost semnat la data de 28 octombrie 2003. Transferul de acțiuni a avut loc la data de 14 ianuarie 2004. Prețul de achiziție a fost de 6 milioane USD și a fost achitat în două tranșe la data de 8 ianuarie 2004 și, respectiv, 14 iulie 2005.

2.3. Posibil ajutor de stat în contextul privatizării

- (6) În contextul privatizării, câteva autorități publice au acceptat să acorde scutirea de la plata anumitor datorii sau să reeșaloneze plata acestora. Aceste măsuri au făcut parte integrantă din acordul de vânzare-cumpărare. Conform informațiilor furnizate de România la data de 8 martie 2007, au fost acordate societății în contextul privatizării următoarele măsuri:
- Bugetul asigurărilor sociale: scutirea de la plata datoriilor restante la data de 31 decembrie 2002, în valoare de 201,24 miliarde ROL (5,27 milioane EUR); scutirea de la plata dobânzilor și penalităților pentru datoriile restante la data de 31 decembrie 2002 și acumulate până la momentul transferului de acțiuni de la data de 14 ianuarie 2004, în valoare de 583,09 milioane ROL (15,27 milioane EUR).
 - APAPS: scutirea de la plata datoriilor reprezentând dividende, despăgubiri și fonduri de restructurare în valoare de 46,79 miliarde ROL (1,23 milioane EUR).
 - Fondul național de asigurări sociale de sănătate: reeșalonarea plăților pentru datoriile restante în valoare de 20,00 miliarde ROL (0,52 milioane EUR); scutirea de la plata creșterilor și penalităților pentru datoriile restante la fondul național de asigurări sociale de sănătate, în valoare de 100,34 miliarde ROL (2,63 milioane EUR).
- (7) În total, urma ca datoriile publice în valoare de aproximativ 931,47 miliarde ROL (24,39 milioane EUR) să fie scutite de la plată, iar plata datoriilor restante în valoare de 20,00 milioane ROL (0,52 milioane EUR) urma să fie reeșalonată. Cu toate acestea, conform informațiilor furnizate de România, nu a fost încheiat până în prezent între societate și fondul național de asigurări sociale de sănătate niciun acord de reeșalonare a plăților. Celelalte scutiri au fost înscrise în evidențele contabile ale societății la data de 31 decembrie 2003.
- (8) România a înaintat un raport elaborat de un consultant extern pentru a demonstra faptul că scutirile de la plata datoriilor și reeșalonarea plății acestora acordate de autoritățile publice în contextul privatizării nu au reprezentat un ajutor de stat. Raportul este elaborat pe baza evaluării societății de la data de 20 septembrie 2003, adică pe baza datelor celor mai recente disponibile înaintea semnării acordului de vânzare-cumpărare în octombrie 2003. Informațiile privind valoarea scutirilor de la plata datoriilor și a reeșalonărilor plății acestora cuprinse în acest raport variază în anumite privințe față de informațiile furnizate de România la 8 martie 2007.
- (9) Conform raportului elaborat de consultant, au fost acordate măsurile următoare:
- Fondul național de asigurări sociale de sănătate (capital și penalități de întârziere a plăților): scutire de la plata datoriilor în valoare de 746,94 miliarde ROL (19,56 milioane EUR) și reeșalonarea plăților în valoare de 1,89 miliarde ROL (0,05 milioane EUR). O sumă restantă de 4,21 miliarde ROL (0,11 milioane EUR) urma să fie plătită de către noul proprietar, fără reeșalonarea plății.
 - Fondul de șomaj (capital și penalități de întârziere a plăților): scutire de la plata sumei de 23,51 miliarde ROL (0,62 milioane EUR) și reeșalonarea plăților în valoare de 4,27 milioane ROL (112 EUR). O sumă restantă de 69,62 milioane ROL (1 823 EUR) urma să fie plătită de către noul proprietar, fără reeșalonarea plății.
 - Fondul național de asigurări sociale de sănătate: nu a fost acordată nicio scutire de la plata datoriilor, dar a fost stabilită plata sumei restante de 95,16 miliarde ROL (2,49 milioane EUR) de către noul proprietar.
 - APAPS: scutirea de la plata tuturor datoriilor restante (dividende, penalități și fonduri de restructurare) în valoare de 47,14 miliarde ROL (1,23 milioane EUR).
- (10) Conform raportului, în baza acordului de vânzare-cumpărare și în conformitate cu legislația în vigoare, APAPS și Ministerul Finanțelor Publice au emis un Ordin comun prin care sunt acordate aceste scutiri.
- (11) Sumele care au făcut obiectul scutirilor acordate de la bugetul asigurărilor sociale și de APAPS, astfel cum sunt prezentate în raportul consultantului, corespund mai mult sau mai puțin cu cele prezentate de România în scrisoarea din 8 martie 2007. Cu toate acestea, scutirile acordate de fondul de șomaj nu sunt menționate de România în scrisoarea trimisă. De asemenea, în raportul consultantului se presupune că nu au fost acordate scutiri de fondul național de asigurări sociale de sănătate, fapt care se pare că este în contradicție cu informațiile furnizate de România în scrisoarea din 8 martie 2007.

III. EVALUARE

3.1. Legislația aplicabilă

- (12) Anexa VII la Protocolul Tratatului de aderare a României conține măsuri de tranziție pentru România referitoare la procesul de restructurare a industriei oțelului. Conform punctului 1 din appendicele B la anexa VII, ajutoarele de stat acordate de România în scopul restructurării anumitor sectoare ale industriei oțelului din România în perioada 1993-2004 trebuie să fie considerate compatibile cu piața comună cu condiția ca, printre altele, să fie îndeplinite cerințele stabilite în anexa respectivă.
- (13) Conform punctului 2 din appendicele B la anexa VII, ajutorul pentru restructurare poate fi acordat numai societăților incluse pe lista din appendicele A, partea 1. România a selectat șase societăți pentru a fi incluse pe lista respectivă, iar MS Roman nu se afla printre acestea.
- (14) Punctul 6 din appendicele B la anexa VII interzice acordarea oricărui tip de ajutor de stat pentru restructurare societăților care nu sunt incluse pe lista din appendicele A, partea 1, precum și a oricărui alt ajutor care nu este considerat a fi compatibil cu normele privind ajutorul de stat comunitar. În acest scop, punctul 17 conferă Comisiei puterea de a adopta măsurile necesare, solicitând societății în cauză să ramburseze orice ajutor acordat prin încălcarea termenilor stabiliți în aceste dispoziții și în appendicele A, în cazul în care procesul de monitorizare demonstrează faptul că România a acordat ajutoare de stat suplimentare incompatibile cu piața comună vreunei societăți producătoare de oțel.
- (15) Prin urmare, deoarece articolele 87 și 88 nu se aplică, în mod normal, în cazul ajutoarelor de stat acordate înaintea momentului aderării, dispozițiile din appendicele B la anexa VII extind controlul privind ajutoarele de stat efectuat în temeiul Tratatului CE asupra oricărui ajutor acordat pentru restructurarea industriei oțelului din România în perioada 1993-2008.
- (16) Decizia poate fi adoptată după aderarea României în temeiul articolului 88 alineatul (2) din Tratatul CE deoarece, în absența unor dispoziții specifice în cadrul appendicelui B la anexa VII, se aplică normele și principiile generale. Ulterior, se aplică, de asemenea, Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 (în prezent, articolul 88).

3.2. Ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

- (17) În conformitate cu articolul 87 alineatul (1) din tratat, cu excepția derogărilor prevăzute de tratatul menționat, sunt incompatibile cu piața comună ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

3.2.1. Favorizarea unei anumite întreprinderi

(i) Scutirea de la plata datoriilor publice

- (18) Ștergerea datoriilor de către autoritățile publice conferă un avantaj economic, deoarece autoritățile publice acceptă să renunțe la veniturile respective. Din acest motiv, astfel de măsuri pot fi considerate drept ajutoare. Cu toate acestea, o intervenție a statului reprezintă un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE numai dacă întreprinderii care beneficiază de ajutorul respectiv i se acordă un avantaj pe care nu l-ar fi obținut în condiții normale de piață. Din acest motiv, trebuie efectuată o evaluare prin care să se stabilească dacă un agent economic din cadrul economiei de piață ar fi acordat aceleași scutiri precum cele acordate de autoritățile publice. Pentru a decide dacă scutirea de la plata datoriilor ar reprezenta opțiunea cea mai adecvată din punct de vedere economic, un agent economic privat ar compara rezultatul financiar obținut în eventualitatea acordării scutirilor cu rezultatul care ar putea fi obținut în cazul adoptării unor scenarii alternative și ar alege opțiunea cea mai avantajoasă.
- (19) România afirmă că scutirile acordate societății MS Roman în contextul privatizării nu reprezintă un ajutor de stat. În acest sens, România afirmă că privatizarea prin acordarea scutirilor de la plata datoriilor a fost considerată a fi mai avantajoasă de către autoritățile române decât orice alt scenariu posibil. Astfel, autoritățile române au acționat în același mod în care ar fi acționat agenții economici din cadrul economiei de piață.
- (20) Pentru a demonstra faptul că privatizarea a reprezentat soluția cea mai avantajoasă pentru stat, România a furnizat un raport elaborat de către un consultant extern. Conform acestui raport, singurele scenarii alternative la privatizarea prin scutirea de la plata datoriilor au fost declararea falimentului societății și vinderea ulterioară a acesteia ca unitate funcțională (scenariu de faliment I) sau lichidarea societății, activele acesteia fiind vândute în mod individual (scenariu de faliment II).

- (21) Raportul a calculat rezultatul fiecăruia dintre aceste scenarii și implicațiile acestora pentru creditorii publici și pentru acționarul APAPS. Scenariul de privatizare reflectă condițiile care au fost agreate în cadrul acordului de vânzare-cumpărare. Scenariul de faliment I presupune inițierea procedurilor de recuperare și de declarare a insolvenței societății și vinderea activelor societății ca unitate funcțională de către mandatar, sub supravegherea judecătorului sindic. Scenariul de faliment II presupune inițierea procedurilor de recuperare și de declarare a insolvenței societății și vinderea individuală a activelor societății de-a lungul unei perioade de cinci ani de către mandatar, sub supravegherea judecătorului sindic.
- (22) Rezultatele fiecăruia dintre scenariile respective, astfel cum sunt calculate în raport, sunt prezentate mai jos:

În mii de ROL	Privatizare	Scenariu de faliment I	Scenariu de faliment II
Plăți în cadrul unei garanții de stat	0	[– 570 000 000-1 145 000 000] (*)	[– 570 000 000-954 000 000]
Bugetul asigurărilor sociale [sume indexate]	[2]	[213]	[243]
Fondul de șomaj [sume indexate]	[0,02]	[6]	[7]
Fondul de asigurări sociale de sănătate [sume indexate]	[31]	[26]	[30]
APAPS	0	0	0
Preț de achiziție	200 646 000	nu se aplică	nu se aplică
TOTAL instituții de stat [sume indexate]	[100]	[12]	[65]
TOTAL instituții de stat (în EUR) [sume indexate]	[100]	[12]	[65]
TOTAL instituții de stat fără garanția de stat [sume indexate]	[100]	[243]	[282]
TOTAL instituții de stat fără garanția de stat (în EUR) [sume indexate]	[100]	[243]	[282]

(*) Informațiile cuprinse între [...] sunt informații cu caracter confidențial și reprezintă fie sumele indexate, fie marginile între care se situează sumele absolute.

- (23) Primul rând face referire la plățile cu care statul român s-ar confrunta în cazul unui faliment. Aceste plăți rezultă din garanția de stat acordată Petrotub în 1998 de către Ministerul Finanțelor din România pentru un credit acordat de KfW. Potrivit autorităților române, în cazul unui faliment, garanția de stat ar fi preluată de KfW, iar Ministerul Finanțelor ar trebui să plătească [570 miliarde-1 145 miliarde ROL (15-30 milioane EUR)] (scenariul de faliment I) sau [570 miliarde-954 miliarde ROL (15-25 milioane EUR)] (scenariul de faliment II) (*). În raport se presupune că în scenariul privatizării, societatea ar continua să ramburseze creditul KfW și garanția de stat nu ar fi preluată. Așadar, pentru statul român nu ar exista plăți în cadrul garanției de stat din scenariul de privatizare.
- (24) Rândurile doi-cinci indică sumele pe care creditorii în cauză, respectiv bugetul asigurărilor de stat, fondul de șomaj, fondul național de asigurări sociale de sănătate și APAPS le-ar putea recupera în diferitele scenarii. Se poate remarca faptul că niciun creditor nu ar putea recupera întreaga sumă solicitată în cererile lor din niciunul din cele două scenarii de faliment.
- (25) Rândul șase indică prețul de achiziție pe care APAPS l-ar obține în scenariul privatizării. În scenariile de faliment, APAPS nu ar obține acest preț de achiziție.

(*) Din raport nu reiese în mod clar din ce motiv plățile diferă în cele două scenarii de faliment.

- (26) Consultantul cumulează sumele care urmează să fie recuperate de creditorii publici și autoritățile statului, precum și suma care urmează să fie plătită de Ministerul Finanțelor în cadrul garanției de stat pentru a obține plata totală către stat. Consultantul concluzionează că în cazul privatizării instituțiile statului ar încasa [indexat 100] ROL, inclusiv prețul de achiziție, în timp ce în cazul declarării falimentului și al vinderii societății ca unitate funcțională instituțiile statului ar încasa doar [indexat 12] ROL, și respectiv, [indexat 65] ROL în cazul declarării falimentului și al vinderii individuale a activelor acesteia. Astfel, România concluzionează că scenariul de privatizare a fost cel mai avantajos.

Evaluarea individuală a diferiților creditori

- (27) Comisia își exprimă unele îndoieli cu privire la calculele prezentate de România. În primul rând, în conformitate cu hotărârea emisă în cauza Hamsa ⁽⁹⁾, creanțele diferiților creditori publici și ale altor instituții ale statului nu pot fi cumulate, ci trebuie să fie tratate în mod separat. Fiecare creditor, precum și APAPS, care este atât investitor cât și acționar și creditor, trebuie să decidă asupra sumei care va fi primită în cadrul scenariului de privatizare, pe de o parte, și suma pe care se așteaptă să o poată recupera în urma declarării falimentului societății și a lichidării acesteia.
- (28) În conformitate cu informațiile incluse în raport, bugetul asigurărilor sociale de sănătate și fondul de șomaj ar trebui să recupereze sume mai mari în cazul declarării falimentului societății decât în cazul privatizării acesteia. Astfel, se pare că scenariul falimentului ar fi fost mai avantajos pentru acestea, iar decizia adoptată de acordare a scutirilor nu corespunde deciziei pe care ar fi luat-o un creditor privat.
- (29) În ceea ce privește fondul de asigurări sociale de sănătate, din informațiile furnizate nu reiese în mod clar dacă a fost acordată sau nu scutirea de la plata datoriilor. În raport se presupune faptul că au fost acordate scutiri, în timp ce, conform scrisorii trimise de România la 8 martie 2007, fondul de asigurări sociale de sănătate a acceptat să acorde scutirea de la plata a [70-130] miliarde ROL ([1,8-3,4] miliarde EUR).
- (30) Cu toate acestea, consultantul calculează rezultatul pentru fondul național de asigurări sociale de sănătate în cadrul celor două scenarii de faliment. Raportul concluzionează că fondul național de asigurări sociale de sănătate ar obține [indexat 26] ROL în cadrul scenariului de faliment I și [indexat 30] ROL în cadrul scenariului de faliment II. În cazul în care s-a aplicat scutirea de la plata datoriilor, astfel cum s-a arătat în scrisoarea transmisă de România la 8 martie 2007, se pare că fondul național de asigurări sociale de sănătate ar fi obținut plăți mai mari în cazul falimentului decât în cazul privatizării, când nu ar fi primit nimic. Așadar, scutirile, în cazul în care ar fi puse în aplicare, nu vor fi conforme comportamentului unui creditor privat.
- (31) În ceea ce privește APAPS, situația sa este diferită de a celorlalți creditori, deoarece APAPS este, de asemenea, proprietarul societății. APAPS a avut datorii restante din dividende, penalități și fonduri de restructurare. Conform consultanțului, în cazul falimentului, APAPS nu ar putea recupera niciuna din aceste sume. Acest rezultat extrem de nefavorabil din faliment, care diferă de rezultatul pentru ceilalți creditori publici care cel puțin recuperează ceva, este provocat de faptul că bugetul asigurărilor sociale, fondul de șomaj și fondul național de asigurări sociale de sănătate sunt trecute în cea de-a doua categorie a creditorilor, cărora urmează să li se dea curs din sumele rămase din veniturile nete după plata creditorilor de prim rang (creditori cu credite garantate), în timp ce solicitările formulate de APAPS se înscriu în cea de-a cincea categorie care reprezintă creanțele acționarilor. Această categorie va fi abordată doar după ce ceilalți creditori au fost plătiți.
- (32) Comisia are îndoieli cu privire la faptul că clasificarea cererilor APAPS în cea de-a cincea categorie este justificată, în special în ceea ce privește fondurile de restructurare. Comisia nu deține informații cu privire la originea acestei datorii și prin urmare are îndoieli referitoare la faptul că aceasta reprezintă o creanță a unui acționar. În cazul în care cererea ar fi clasificată în aceeași categorie cu solicitările bugetare, APAPS ar putea recupera cel puțin partea datoriei în caz de faliment.
- (33) S-ar putea susține faptul că, chiar dacă ar fi cazul și APAPS ar urma să recupereze mai mult din cererile sale privind falimentul decât s-a presupus de către consultant, privatizarea ar reprezenta în continuare soluția cea mai avantajoasă din punct de vedere economic pentru APAPS, deoarece pentru orice soluționare a cererilor sale ar primi, în plus, prețul de achiziționare de 20,06 miliarde ROL.

⁽⁹⁾ Cauza T-152/99 HAMSA împotriva Comisiei, hotărârea Curții de Justiție din 11 iulie 2002.

- (34) Cu toate acestea, în această etapă, Comisia are îndoieli cu privire la plățile din prețul de achiziționare pe care l-a primit APAPS, iar sumele pe care APAPS le-ar recupera din cererile sale către societate pot fi cumulate pentru a fi comparate cu rezultatul diferitelor scenarii. Trebuie făcută diferența între obligațiile asumate de APAPS în calitate de acționar al societății și obligațiile sale ca autoritate a statului. Astfel cum s-a menționat anterior, Comisia nu deține informații cu privire la condițiile în care au fost acordate fondurile de restructurare, deoarece se pare că îndoilele Comisiei privind faptul că fondurile au fost acordate în condiții pe care un acționar privat le-ar fi furnizat, par total nefondate. Comisia nu deține niciun fel de informații nici în ceea ce privește originea datoriilor numite dividende și penalități, astfel încât aceasta nu se află în poziția de a evalua dacă acumularea acestor datorii a corespuns atitudinii unui agent economic din cadrul economiei de piață.
- (35) Prin urmare, Comisia are îndoieli că APAPS a acționat în calitate de acționar privat în acumularea de dividende și penalități și în furnizarea fondurilor de restructurare. Prin urmare, în compararea rezultatului APAPS în diferite scenarii, suma de recuperat pentru dividende, penalizări și fonduri de restructurare, care este posibil să nu fi fost oferite de APAPS în calitatea sa de acționar, ci în calitate de autoritate publică, precum și prețul de achiziționare obținut de APAPS în calitate de acționar, nu au putut fi cumulate.

Îndoeli cu privire la calcularea rezultatului în urma falimentului

- (36) În al doilea rând, chiar dacă s-ar accepta că creditorii publici și APAPS în calitate de acționar pot fi considerați împreună, Comisia are încă îndoieli cu privire la calculele prezentate. Aceste îndoeli privesc calcularea rezultatului pentru instituțiile statului în cazul unui faliment al societății și al lichidării acesteia.
- (37) Astfel cum a fost deja menționat anterior, în costurile de lichidare, consultantul a luat în considerare costurile pentru stat sub forma plăților în cadrul unei garanții de stat oferită Petrotub în 1998. România susține că această garanție a fost o obligație validă introdusă de stat în calitate de acționar. În cazul unui faliment, garanția ar fi invocată astfel încât statul s-ar confrunta cu plăți de [570 miliarde-1 145 miliarde ROL (15-30 milioane EUR)] (scenariul de faliment I) sau [570 miliarde-954 miliarde ROL (15-25 milioane EUR) (scenariul de faliment II)].
- (38) În conformitate cu jurisprudența ⁽⁶⁾, pentru evaluarea capacității creditorilor și a agenției de privatizare APAPS în calitate de acționar de a recupera o sumă mai mare din privatizare decât din scenariul de faliment, numai obligațiile cu care s-ar confrunta un acționar privat într-o situație similară, precum și statul pot fi luate în considerare pentru calcularea scenariului de faliment. Prin urmare, trebuie realizată o distincție între obligațiile pe care trebuie să și le asume statul în calitate de proprietar al capitalului de acțiuni al unei societăți și obligațiile în calitate de autoritate publică ⁽⁷⁾. Astfel, trebuie evaluat dacă statul a oferit garanție în calitatea sa de acționar al societății, respectiv în condiții care ar fi fost acceptabile și pentru un acționar privat, astfel cum s-a solicitat de către România, sau în calitatea sa de organ public.
- (39) În această etapă, Comisia consideră că statul nu a acționat în calitate de investitor în economia de piață atunci când a oferit garanția. Garanția de stat a fost oferită de către Ministerul Finanțelor pentru un împrumut de investiții de [15-25 milioane EUR] de către banca germană Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), până în 2011. La momentul acordării garanției, APAPS era acționarul majoritar al societății. Prin urmare, Comisia menționează că Ministerul Finanțelor, care a acordat garanția, nu era proprietarul societății, împrejurare care a pus la îndoială faptul că garanția era oferită de minister în calitatea sa de acționar.
- (40) De asemenea, Comisia a menționat că pentru același credit, o garantare a creditului la export a fost oferită de Germania. Conform explicațiilor oferite de România cu privire la relația dintre garanția statului, garantarea dreptului la export și creditul KfW, KfW a dorit să obțină garantarea creditului la export din partea Germaniei pentru împrumutul de [15-25 milioane EUR]. Pentru a obține garantarea acestui credit la export din partea Germaniei, KfW a trebuit să solicite o garanție suverană din partea țării de origine a importatorului. În cazul de față, garanția suverană putea fi acordată numai de către Ministerul Finanțelor din România.
- (41) Faptul că agenția germană de credit la export a solicitat în mod expres o garanție din partea statului, demonstrează în mod clar că statul nu a acționat în calitate de acționar atunci când a oferit garanția, deoarece niciun alt acționar privat nu ar fi putut să o furnizeze.

⁽⁶⁾ A se vedea, de exemplu, cauza C-344/99 Germania v. Comisie (*Gröditzer Stahlwerke*), hotărârea Curții din 28 ianuarie 2003, alineatul (134); cauze conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92 Spania v. Comisie (*Hytasa*), hotărârea Curții din 14 septembrie 1994, alineatul (22).

⁽⁷⁾ A se vedea alineatul (134) din cauza C-344/99 (citată anterior).

- (42) În plus, în același timp cu acordarea creditului garantat de stat, KfW a acordat un al doilea credit în valoare de [1-10 milioane EUR] care a fost asigurat de o garanție din partea băncii române BCR. Această garanție poate fi utilizată ca o comparație pentru a evalua dacă condițiile garanției de stat au fost conform pieței.
- (43) Comisia menționează că garanția statului a fost acordată cu un risc mai scăzut decât garanția BCR. Statul a perceput o taxă unică de 4 % pentru garanție, plus o taxă anuală de 0,45 % pentru suma restantă, în timp ce BCR a perceput un comision de 4 % pe an. Garanția statului a avut, de asemenea, o durată mai mare și a fost mai puțin asigurată. Astfel, se pare că statul a acordat garanția în condiții pe care niciun operator privat nu le-ar fi acceptat.
- (44) România susține că situația statului în calitate de acționar al Petrotub care oferă garanția a fost diferită de poziția BCR în calitate de unul din principalii creditori ai societății, care nu a avut un avantaj comercial din acordarea acestei garanții societății, altul decât prima de risc. Acest aspect ar putea justifica o primă de risc mai scăzută pentru stat, deoarece statul ar determina alte avantaje comerciale, de exemplu, sub forma unei performanțe îmbunătățite a societății.
- (45) Comisia nu este de această părere. La momentul acordării de către stat a garanției, statul era principalul acționar al societății (aproximativ 70 % din acțiuni), dar nu unicul acționar. Orice avantaj suplimentar datorat unei performanțe îmbunătățite nu poate fi acordat în întregime de stat, de acesta beneficiind și ceilalți acționari. Această situație nu ar fi acceptată de niciun acționar privat.
- (46) Prin urmare, în această etapă, Comisia concluzionează că statul nu a acționat în calitate de investitor privat când a acordat garanția. Prin urmare, plățile potențiale din cadrul garanției statului nu pot fi luate în considerare în calcularea costurilor de lichidare.
- (47) În cazul în care aceste plăți potențiale sunt excluse din calculele prezentate de România, ambele scenarii de faliment ar fi fost mult mai avantajoase pentru stat decât scenariul privatizării, astfel cum reiese din tabelul 1 de mai sus. În cazul privatizării, instituțiile statului primesc [indexat 100] ROL, în timp ce în cazul falimentului I ar primi [indexat 243] ROL, iar în varianta de faliment II ar primi [indexat 282] ROL. Prin urmare, un agent economic din cadrul economiei de piață a decis să conducă societatea la faliment în schimbul privatizării, în condițiile date incluzând și scutirile de la plata datoriilor.
- (48) Prin urmare, concluziile preliminare ale Comisiei privind scutirea de la plata datoriilor acordată de bugetul asigurărilor sociale, fondul de șomaj, fondul național de asigurări sociale de sănătate și APAPS nu au fost conforme pieței, oferind în schimb un avantaj selectiv societății.

(ii) Reeșalonarea datoriilor publice

- (49) Referitor la reeșalonarea datoriilor, nu au fost furnizate niciun fel de informații potrivit cărora acestea ar fi în conformitate cu atitudinea unui agent economic din cadrul economiei de piață și acest aspect nu a fost abordat în raportul consultantului. Prin urmare, Comisia consideră că eventuala reeșalonare a datoriilor de către bugetul asigurărilor sociale, fondul de șomaj și fondul național de asigurări sociale de sănătate ar fi putut acorda un avantaj selectiv întreprinderii Roman.

3.2.2. Alte condiții prevăzute la articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE

- (50) Măsurile au fost întreprinse de agenția română de privatizare APAPS, bugetul asigurărilor sociale, fondul de șomaj și fondul național asigurări sociale de sănătate. Acestea rezultă astfel din resursele statului și sunt imputabile statului. Întreprinderea Roman produce țevi și tuburi din oțel. Având în vedere faptul că aceste produse sunt comercializate la scară largă în Uniunea Europeană, măsurile amenință să denatureze competitivitatea și să afecteze comerțul între statele membre.

3.2.3. Concluzie asupra articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE

- (51) Astfel, în această etapă, Comisia concluzionează că scutirile de la plata datoriilor și reeșalonarea constituie ajutor, iar compatibilitatea măsurilor trebuie evaluată în consecință.

3.3. Derogare în cadrul articolului 87 alineatele (2) și (3) din Tratatul CE

- (52) Articolul 87 alineatele (2) și (3) din Tratatul CE prevăd scutiri de la incompatibilitatea generală, astfel cum este prevăzut la alineatul (1) al aceluiași articol. În această etapă, Comisia consideră că niciuna din scutiri nu poate fi aplicată în cazul de față.

- (53) În special, Comisia consideră că Liniile directe în domeniul ajutorului de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ⁽⁸⁾ nu se aplică sectorului industriei oțelului și prin urmare, unei societăți care face parte din acest sector nu i se poate acorda niciun fel de sprijin în acest sens. De asemenea, Comisia consideră că orientările privind ajutorul regional la nivel național ⁽⁹⁾ nu se aplică industriei oțelului.
- (54) În această etapă, Comisia consideră că niciuna din liniile directe și regulamentele comunitare, ca de exemplu pentru cercetare și dezvoltare, pentru mediu, pentru întreprinderile mici și mijlocii, pentru ocuparea forței de muncă și formare sau pentru capitalul de risc nu se poate aplica prezentei măsuri.

IV. DECIZIE

- (55) Astfel, în această etapă, Comisia concluzionează că scutirea de la plata datoriilor și reeșalonarea datoriei de către bugetul asigurărilor sociale, fondul de șomaj, fondul național de asigurări sociale de sănătate și APAPS reprezintă ajutor de stat și consideră cu titlu preliminar că acestea nu îndeplinesc condițiile de compatibilitate cu piața comună.

Având în vedere considerațiile anterioare, Comisia, acționând conform procedurii prevăzute în articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE, solicită României să-și prezinte observațiile și să furnizeze toate informațiile necesare pentru evaluarea ajutorului, în termen de o lună de la data primirii acestei scrisori. În caz contrar, Comisia va adopta o decizie în funcție de informațiile pe care le deține. Comisia solicită autorităților dumneavoastră să transmită o copie a acestei scrisori, în cel mai scurt termen, potențialului beneficiar al ajutorului.

Comisia dorește să reamintească României că articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE are efect suspensiv și vă atrage atenția asupra articolului 14 din Regulamentul (CE) nr. 659/1999, care prevede că orice ajutor de tip ilegal poate fi recuperat de la beneficiar.

Comisia informează România că va informa părțile interesate publicând această scrisoare, precum și un rezumat justificativ al acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. De asemenea, Comisia va informa Autoritatea de Supraveghere a AELS prin transmiterea către aceasta a unei copii a acestei scrisori. Toate părțile interesate vor fi invitate să-și prezinte observațiile în termen de o lună de la data acestei publicări."

⁽⁸⁾ A se vedea nota de subsol 5.

⁽⁹⁾ JO C 74, 10.3.1998, p. 9.

Voorafgaande aanmelding van een concentratie
(Zaak COMP/M.4910 — Motorola/Vertex Standard)

(Voor de EER relevante tekst)

(2007/C 287/09)

1. Op 16 november 2007 ontving de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 en volgend op een verwijzing in het kader van artikel 4, lid 5 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ waarin is medegedeeld dat de onderneming Motorola Inc. („Motorola”, Verenigde Staten), in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van genoemde verordening de volledige zeggenschap verkrijgt over de onderneming Vertex Standard („Vertex Standard”, Japan) door de aankoop van aandelen.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

- voor Motorola: draadloze- en breedbandcommunicatietechnologieën en ingebbede elektronische producten;
- voor Vertex Standard: ontwerp, productie en verkoop van bidirectionele radio-apparatuur (zenders-ontvangers).

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 139/2004 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk 10 dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax (nummer (32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentienummer COMP/M.4910 — Motorola/Vertex Standard, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie Fusiezaken
J-70
B-1049 Brussel

⁽¹⁾ PB L 24 van 29.1.2004, blz. 1.

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN — VERENIGD KONINKRIJK**Steunmaatregel C 42/04 (ex N 350/04) — Fiscale afschrijving voor de renovatie van bedrijfspanen****(Voor de EER relevante tekst)**

(2007/C 287/10)

De Commissie heeft besloten de formele onderzoekprocedure ingevolge artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag, die zij op 1 december 2004 ⁽¹⁾ had ingeleid ten aanzien van de bovenbedoelde maatregel, af te sluiten omdat zij heeft vastgesteld dat het Verenigd Koninkrijk zijn aanmelding op 23 april 2007 heeft ingetrokken.

⁽¹⁾ PB C 56 van 5.3.2005, blz. 38.